Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 247 (6. 736) 1988 йил 28 октябрь, жума Баҳоси 3 тийин

СССР гражданлари! Сиёсий системани ислоҳ қилишда, Советларнинг ролини оширишда, турмушимизнинг барча соҳаларини демократиялашда фаол қатнашингиз!

(КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқларидан).

СССР Олий Советининг мажлислари тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1988 йил 27 октябрь куни Москвада ўн биринчи чақириқ СССР Олий Советининг ўн биринчи сессияси иш бошлади.

Эрталаб соат 10 да Катта Кремль саройида **Иттифоқ Совети** ва **Миллатлар Советининг** биринчи қўшма мажлиси очилди. Миллатлар Советининг Раиси **А. Э. Восс** раислик қилади.

СССР Олий Совети СССР Олий Совети Президиумининг палаталар Оқсоқоллар Кенгашлари томонидан маъқулланган таклифига биноан сессиянинг кун тартиби ва иш тартибини тасдиқлади.

Сессия кун тартибига қуйидаги масалалар киритилди.

1. СССР Олий Совети Президиуми составидаги ўзгаришлар тўғрисида.

2. СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1989 йилги Давлат плани тўғрисида ҳамда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1988 йилги Давлат плани қандай бажарилаётганлиги ҳақида.

3. СССРнинг 1989 йилги давлат бюджети тўғрисида ва СССР 1987 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақида.

4. СССР Олий Совети Президиумининг фармонларини тасдиқлаш тўғрисида.

СССР Олий Совети сессия кун тартибидаги биринчи масалани кўриб чиқишга киришади.

Раислик қилувчи мажлисда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси депутат В. И. Воротников РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси қилиб сайланганлигини маълум қилди. КПСС Марказий Комитети ва СССР Олий Совети Президиумининг таклифига биноан СССР Олий Совети депутат **В. И. Воротниковни** Россия Федерациясидан СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари қилиб сайлади. Депутат В. П. Орлов пенсияга чиқиши муносабати билан мазкур вазифадан озод қилинди. Депутат Б. Ёзқулиев ҳам СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари вазифасидан озод қилинди.

СССР Олий Совети сессия кун тартибидаги иккинчи ва учинчи масалаларни кўриб чиқишга киришди — СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1989 йилги Давлат плани тўғрисида ҳамда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1988 йилги Давлат плани қандай бажарилаётганлиги ҳақида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР Давлат план комитетининг Раиси депутат **Ю. Д. Маслюковнинг** докладини, шунингдек, СССРнинг 1989 йилги Давлат бюджети тўғрисида ҳамда СССР 1987 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақида СССР Молия министри депутат **Б. И. Гостевнинг** докладини эшитди.

Сўнгра СССР Фанлар академиясининг Президенти депутат **Г. И. Марчук** ва ВЦСПС Раиси депутат **С. А. Шалаев** сўзга чиқдилар.

Сессия ўз ишини давом эттирмоқда.

XXVI Тошкент шаҳар партия конференцияси олдидан

ЗАМОНДОШИМИЗ

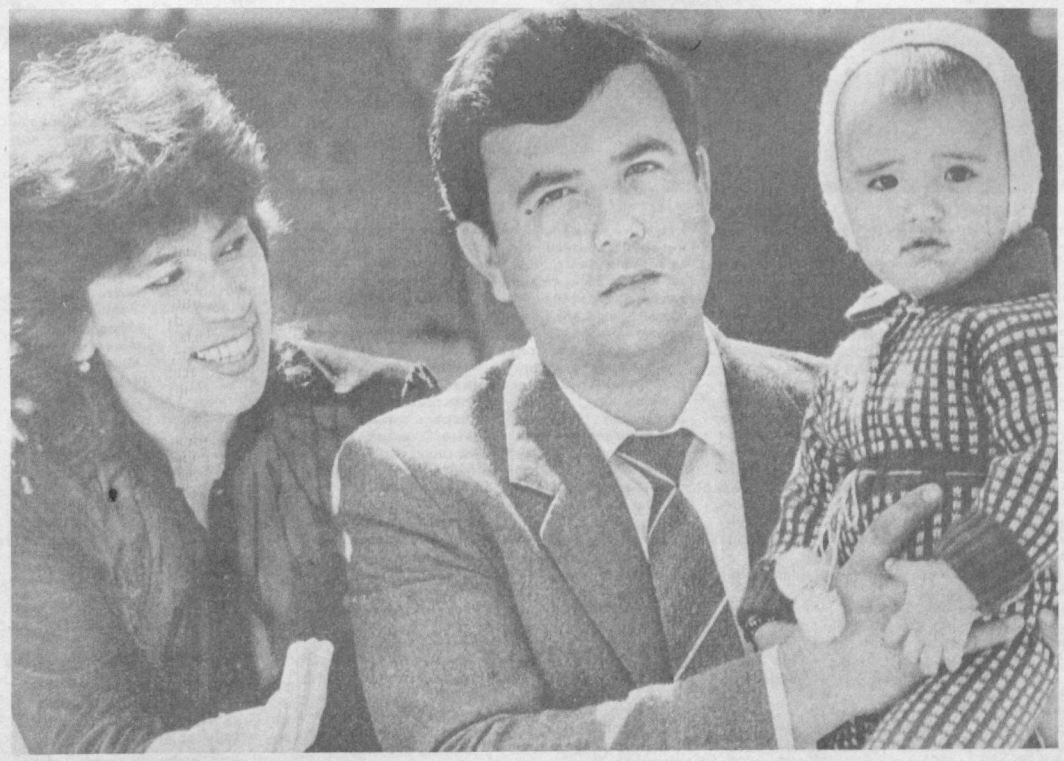

Элни севиб, манзилни қувиб...

Ҳаёт йўллардан иборат деган экан бир донишманд. Зоҳиджон эндигина ўттиз бир баҳорни кўрган. Ўттиз бир йил... Бу асрлар, даврлар олдида зарра деган сўз. Шу «зарра» эсини танибдики, ел қувади. Қўллари рулда, кўзлари йўлда. Ҳа, топдингиз, у — шофёр.

Шофёр бўлгандаям, ўз касбининг ҳақиқий устаси. Исбот қани, дейсизми?

Марҳамат. Агар уста хирургга баҳо бермоқчи бўлсак, барча операциялари кўнгилдагидек натижа берган, бинокорга баҳо берсак, қурган иморатлари зилзилага бардошли деймиз, шундай эмасми? Бу шофёрнинг ишига биз берадиган мезон шуки, у ҳали бирон марта аварияга йўл қўймаган! Ҳа, бу — айтишга осон. Ҳамманинг ҳам ёрдўсти, тўй-ҳашами, шошиб турган ё кайфияти бузилган ҳолатлари бўлади, аммо Зоҳиджон буларнинг баригa фақат иш манфаати, мезони билан ёндошгани учун ҳали умрида биттаям «фавқулодда ҳодиса»га йўл қўймаган. Бу унга отаси Зокир акадан «юққан», у киши қирқ йил рул бошқарганлар.

— Асосан «Главташкентстрой» объектларига қурилиш материаллари ташийман,— дейди бугунги «Замондошимиз»нинг меҳмони, — биласиз, қурувчи халқи графикни, тезкорликни яхши кўради. Бунинг устига гавжум шаҳар ўртасидан узун-қисқа қурилиш материаллари ортилган МАЗни эҳтиёткорлик билан олиб ўтишни айтинг.

Тушундик. 2512-автоколоннада буни қуйидагича тушунтиришди: агар планини 135—140 процент бажармаса, унинг «уйқуси» келмас экан. Юк ташиш уч йиллик планини (шу беш йилликда) Янги йилни нишонлаган ҳафтанинг ўзидаёқ адо этибди. Бригада пудрати унинг жон-дили экан! Тармоқ министрлигининг фахрий ёрлиғини олса ҳам «қаноатланмас» эмиш. Рафиқаси Зулайҳо, жажжи ўғилчаси Зафар унинг беҳаловатлиги, жонқуярлигидан доим севинчда бўлишади, унинг ҳар куни йўлдан эсон-омон кулиб қайтиб келишини тилашади.

Ҳ. ИКРОМОВ.

СУРАТДА: Зоҳиджон Раҳмонов.

Р. Шарипов фотоси.

СССР Қонунлари лойиҳаси— умумхалқ муҳокамасида

ДИЛДАГИ ГАПЛАР

Ҳар иккала Қонун лойиҳаларининг матбуотда эълон қилиниши бутун совет кишилари сингари ҳамшаҳарларимизда ҳам катта қизиқиш уйғотди. Бу тарихий ҳужжатлар меҳнаткашлар томонидан ўқиб ўрганилмоқда. Улардаги янгиликлар барчанинг диққатини ўзига тортмоқда. Кишилар ҳужжатларда келтирилган талқинларни қўллаб-қувватлаш билан бирга лойиҳаларнинг баъзи бандлари бўйича ўзларининг айрим таклиф ва мулоҳазаларини билдирмоқдалар. Мухбиримиз шу муносабат билан ишчи, хизматчи ва мутахассисларнинг ушбу Қонун лойиҳалари юзасидан билдирган фикр ва истаклари билан ўртоқлашди.

Салим МАҲМУДОВ,
«Главташкентстрой»нинг 1-уйсозлик комбинати 26-қурилиш бошқармаси бригадаси бошлиғи.

— Касбим қурувчи. Ҳуқуқшунос эмасман. Лекин қонунлар барчага тааллуқли эканлигини яхши биламан. Шунинг учун ҳам матбуотда эълон қилинган Қонун лойиҳалари барча ҳамкасбларим қатори мени ҳам қизиқтирди. Уни коллективимиз билан ўқиб чуқур муҳокама қилдик. Ҳужжатларда қайд этилган асосий қоидаларни тўла маъқуллаймиз. Жамиятни менимча демократиялаш ва ошкоралик принциплари ҳозирги революцион қайта қуриш даврида рўёбга чиқарилаётганлиги диққатга сазовордир. Лойиҳаларда ҳаётимизнинг барча жиҳатлари тўла-тўкис акс эттирилган.

«СССР Конституцияси (Асосий Қонуни)га ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Қонун лойиҳасининг 101-моддасида шундай дейилади: «Сайловга тайёргарлик очиқ ва ошкора амалга оширилади». Чинакам демократия ҳам тайёргарлик ишларини очиқ ва ошкора олиб боришни тақозо этди. Лекин тайёргарлик даврида номзоднинг кимлиги, унинг ижтимоий чиқиши, қаерда ишлаши, хуллас бутун босиб ўтган йўли билан сайловчилар таништириб борилиши керак. Чунки ҳар бир сайловчи овоз беришдан аввал ўз депутатининг кимлигини яхши билиши, унга сидқидилдан ишониши, шунчаки мажбурият учун эмас, балки дилдан унга овоз бериши керак. Тўғри, сайловолди тайёргарлик вақтида жойларга бириктирилган агитаторлар ўз участкаларида номзод ҳақида тушунтиришлар олиб боришади. Афсуски, бу масалага барча агитаторлар сидқидилдан ёндошмайдилар. Ҳатто улар орасида номзоднинг кимлигини ўзлари яхши билмайдиганлари ҳам бўлади. Шунинг учун юқоридаги келтирилган жумладан кейин **«Бу даврда агитаторлар ўз сайлов участкаларида кенг пропаганда ишларини олиб борадилар.** Номзоднинг биографияси билан ҳар бир сайловчини чуқур таништирадилар. Вақти-вақти билан агитпунктда сайловчилар ўртасида совет сайлов системаси ҳақида суҳбатлар ўтказадилар», деган жумлалар киритилса, айни муддао бўларди.

Миробид ФАЙЗИЕВ,
«Матбуот» полиграфия ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчиси, шаҳар Советининг депутати.

— Мамлакатимизда қайта қуриш ва жадаллаштириш жараёни тобора кейг қулоч ёймоқда, Зеро бундай масъулиятли вазифани амалга оширмоқ ўз-ўзидан ошкораликни талаб этади.

Депутатнинг вазифаси — иллаш, омма билан ҳамиша бирга бўлиш, уларнинг дилдагиларни тинглаш, орзу ва мақсадларини рўёбга чиқаришда яқиндан ёрдам бериш. Лекин ҳар қандай наказни бажариш биргина депутатнинг қўлидан келмайди. Шундай экан сайловчилар сўровини қондиришда Советлар уларнинг энг яқин кўмакчилари бўлиши керак. Бинобарин, депутат ҳуқуқининг биринчи ҳимоячилари ҳам ана шу Советлардир.

Мисолларга мурожаат қилайлик.

Сайловчилар билан биринчи учрашувда улар участкамизга қарашли кўчалардан бирини ремонт қилиб асфальтлаш ҳақидаги наказни беришди. Кўпчилик талабини дафтарчамга қайд этарканман, ўйланиб қолдим.

Эртасига ижрокомга бордим. Хайрият, у ердагилар мени қўллаб-қувватлашди. Кўча асфальтланди, сайловчилар олдида юзим ёруғ бўлди.

Бенхтиёр бир савол туғилади: хўш, ҳамма жойда ҳам аҳвол шундайми? Депутат ҳамиша қўллаб-қувватланадими? Унинг ҳуқуқлари эътиборга олинадими? Шу ўринда бир мисол келтирай.

Сайловчилар билан учрашувда улар мендан депутат қабули ўтказишимни талаб қилишди. Улар ҳақ. Белгиланган қонунга кўра ҳар ойда бир марта сайловчиларни қабул қилишим керак. Бунинг учун эса махсус хона йўқ. Бу ҳақда район Совети ижроия комитетидаги масъул ўртоқларга айтсам улар «Амалланг, Ҳозирча бизда бунинг иложи йўқ», дейишди. Қани бу ерда депутатнинг обрў-эътибори-ю унинг халқ хизматкорлиги.

Шундай келишмовчилик ва ўзаро муносабатдаги баъзи тушунмовчиликлар вужудга келаётган бир даврда «СССР Конституцияси (Асосий Қонуни)га ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги қонун лойиҳасининг матбуотда эълон қилиниши айни муддао бўлди. Жумладан, ушбу лойиҳанинг 102-моддасидаги «Халқ депутатларининг тегишли Советлари наказлар кўриб чиқадилар», деган жумладан кейин **«бу наказларнинг бажарилишида депутатларга яқиндан ёрдам берадилар. Депутатнинг сайловчилар манфаати йўлидаги барча уринишлари Советлар томонидан реал қўллаб-қувватланиши керак»** деган сўзларни қўшиб қўйиш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблайман. Чунки Совет билан депутат орасида мустаҳкам алоқа бўлгандагина наказлар самарали бажарилади.

Нурмат ТУРСУНМЕТОВ,
Тошкент шаҳар прокурорининг ёрдамчиси.

— «СССР Конституцияси (Асосий Қонуни)га ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Қонун лойиҳасидан судьялар ва халқ маслаҳатчиларини сайлаш ва уларнинг ҳуқуқлари ҳақида ҳам кўпгина моддалар ўрин олган.

Жумладан, 155-моддада «Судьялар ва халқ маслаҳатчиларининг одил судлонни амалга ошириш соҳасидаги фаолиятига бирон бир тарзда аралашишга йўл қўйилмайди», дейилади. Бу жуда тўғри фикр. Лекин турғунлик йилларда бу моддадан чекиниш ҳоллари ҳам юз берди. Шунинг учун уни янада аниқроқ қилиб қуйидаги таҳрирда, яъни, **«судьялар ва халқ маслаҳатчиларининг одил судлонни амалга ошириш соҳасидаги фаолиятига ҳеч ким, ҳеч қачон аралашиш мумкин эмас. Бу тартиб бузилган ҳолда судлов иши таркибида жиноятга йўл қўйилган деб ҳисобланади»** деб берилса нур устига аъло нур бўларди. Халқ судьяларига судлов чоғида юқоридан буйруқ берувчилар, қоланверса ошна-оғайнигарчилик юзасидан иш тутувчи баъзи судьялар ўз қилмишлари остида жиноят ётганлигини аниқ ҳис этиб турсалар ёмон бўлмасди, албатта.

Демократия ва ошкоралик меҳнаткашларнинг дилидаги гапларни рўй-рост айтиш ва уларнинг ташаббускорлигини ошириш имконини берди. Меҳнаткаш омма учун чинакам сўз эркинлиги даври ҳукм сурмоқда. Улар эндиликда эркин нафас олиб, баъзи қонунбузарларга қарши ўз норозиликларини баён этмоқдалар. Шундай пайтда бу лойиҳанинг бунёдга келиши ибратлидир. Айниқса, унда юқоридаги фикрларни бир рамкага солиниши айни муддао. Яна бир фикр. Масалан, лойиҳанинг 152-моддасида «Барча судларнинг судьялари ўн йил муддатга сайланади. Ҳамма судларнинг халқ маслаҳатчилари беш йил муддатга сайланади» дейилади. Менимча, судья учун 10 йил муддат жуда кўп. Уни ҳам беш йилга сайлаш маъқулроқ кўринади. Шундай қилинган тақдирда судьялар ҳар бир ишга масъулият билан ёндошадилар, манманлик, буйруқбозлик ҳоллари ҳам анча барҳам топади.

Суҳбатни М. КОМИЛЖОНОВ олиб борди.

ОКТЯБРЬ БАЙРАМИГА ТАЙЁРГАРЛИК

Тошкентдаги Ленин майдони Октябрь санаси арафасида байрамона либосга бурканмоқда. Байрамга тайёргарлик «яшил гиламлар»дан бошланди: ёзги гуллар ўрнини олтин куз гуллари эгалламоқда. Бу гулларнинг ранги кеч куз нишоналари билан табиий равишда уйғунлашиб кетади.

Шу кунларда бу ерда кўкаламзорлаштирувчилар ва йўлкалар плиталарини янгиловчилар, парадлар хиёбони йўлларини қайтадан белгилаб чиқувчи йўлсозларнинг юмушлари кўп. Шунинг учун ҳам пиёдалар асосий майдонни байрамга ҳозирлаётган кишиларга халақит бермаслик учун маршрутни ўзгартиришларига тўғри келади.

Эртага эса бу ерга рассомлар ҳам келишади. Улар майдоннинг байрам жиҳозини макетда кўздан кечирадилар. Майдоннинг байрамона қиёфаси қандай бўлишини Тошкентдаги «Рассом» бирлашмаси усталари макетда акс эттирмоқдалар.

В. И. Ленин ҳайкалининг иккала томонидаги улкан панно 1917 йил Октябрь кунларини ҳозирги давримиз билан образли тарзда ўзаро боғлаши, революция ғоялари ва КПСС XXVII съезди, партия XIX конференцияси белгилаб берган вазифалар давомийлигини акс эттириши керак. Афсонавий «Аврора» силуэти узра «Советлар ҳокимияти учун» шиори, янги зафарларни акс эттирувчи тимсол узра «Бутун ҳокимият Советларга» шиорлари кўзга ташланиб туради.

Баланд бинонинг минбарларга қараган олд томонида Маркс ва Ленининг улкан портретлари, ҳукумат биносининг ён томонида эса «Тинчлик» панноси жойлашади.

Узоқдан кўриниб турадиган манзаралар ҳам яхлит манзара билан қўшилиб кетади, майдонни ўраб олган меъморий ансамбллар уларнинг асосини ташкил этади. Парадлар хиёбонининг қаршисида, Навоий кўчасида қад кўтарган рус театрининг янги биноси узра одатдан ташқари экран — мозайика кўзга ташланади: у шабада ҳилпираётган 900 та ранг-баранг алвондан иборат бўлади. Ҳар бир алвон бир квадрат метрни ташкил этади. Ана шу экранни иккита минора крани кўтариб туради.

Республика пойтахтидаги Октябрь инқилоби хиёбони, майдонлар, кўчалар, боғларнинг байрам либоси Ленин майдони қиёфасига жило бағишлайди. Асосий мавзу белгиланди, конкрет ишларни эса халқ депутатлари район Советлари, ўзларининг ишлаб чиқариш, ўқув ва маъмурий корпусларини безашга қарор берган каттакатта коллективлар амалга оширадилар.

...Бугунги кунда биз учун энг муҳими — режалаштирилган барча ишларни ёрқин акс эттириш ҳамда Ленин майдони, Парадлар хиёбони ва ён-атрофдаги магистралларда ҳамма ишларни аниқ, ўз вақтида тугаллашдан иборат. Чунки ҳозирнинг ўзидаёқ бу ерга ободонлаштирувчилар, рассомлар билан бирга ҳарбий парад ва байрам намойишининг театрлаштирилган муқаддимаси қатнашчилари келишмоқда. Демак, бу ердаги барча ишлар аниқ график асосида ниҳояонга етказилиши керак.

(ЎзТАГ мухбири).

«Оқ олтин»— Ватанга!

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 27 октябрга бўлган МАЪЛУМОТ

	(Планга нисбатан процент ҳисобида)	
ТОШКЕНТ	0,66	104,57
ХОРАЗМ	0,54	104,12
БУХОРО	1,08	101,36
Қашқадарё	0,89	99,00
ҚҚАССР	0,77	92,63
Сирдарё	0,95	90,30
Сурхондарё	1,08	89,61
Фарғона	0,95	87,31
Наманган	0,96	86,43
Самарқанд	1,34	75,14
Андижон	0,66	67,65
Республика бўйича:	0,92	89,61

Сабзавот ва картошка ғамлаш қандай боряпти?

(тонна ҳисобида 26 октябрга бўлган маълумот)

улгуржи-чакана мева-сабзавот комбинатлари	сабзавот		картошка		мевалар	
	план бўйича	аслида	план бўйича	аслида	план бўйича	аслида
Ленин райони	7110	3356	2000	775	100	321
Фрунзе райони	4260	2856	1800	1125	150	278
Куйбишев райони	11140	5787	3000	885	200	165
Чилонзор райони	11520	5560	14000	7142	1650	1024
Акмал Икромов райони	8530	3927	7500	3400	750	788
Сергели райони	15140	13315	21000	10241	3200	625
Ҳамза райони	16630	14022	26300	14156	3200	1126
Хўжалик ҳисобидаги 1-мактаб магазин (Киров райони)	500	524	—		—	
Жами «Ташплодоовошчпром» бирлашмаси бўйича	74830	48347	79200	37724	9300	4327
планга нисбатан процент ҳисобида		64,6	47,6		46,5	
«Тошкент» агрофирмаси (Киров, Октябрь, Собир Раҳимов районлари)	33000	16346	18000	5000	2200	760

Шарҳ: сабзавотларни қишга ғамлаш ҳамон қийинчилик билан бораяпти. Тайёрловчилар буни ресурсларнинг етишмаслиги билан изоҳлайдилар. Уларни тушуниш мумкин, уларнинг ўзи ҳеч нарсани ишлаб чиқаришмайди, сабзавотчилик хўжаликлари етказиб берган маҳсулотларнигина ғамлашади. Шартномалар олдиндан тузилганига, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг турлари келишилган, улгуржи-чакана мева-сабзавот комбинатлари етиштирилган сабзавотларни ўн кунликлар бўйича етказиб келтириш графикларини олдиндан тақдим этиб, келишиб олишганига қарамай нега шундай бўляпти?

Гап шундаки, салбий практика ҳали тугатилган эмас. Айрим хўжаликлар етказиб берилмаган маҳсулот учун 5 процент миқдорида жарима тўлаб, сифатли товарларни истаган жойларида реализация қилишни маъқул кўришяпти. Далаларга чиққан тайёрловчилар сараланган «сара» ва «оддий» сабзавотларни бориб ўз кўзлари билан кўришди. Давлат стандарти талабларига мутлақо жавоб бермайдиган «оддий» маҳсулотларнигина аҳоли учун сотиб олишни таклиф қилишади, яна «истасангиз олинг, истамасангиз йўқ» деб қўшимча қилишади.

Шундай қилиб, сабзавотларни ғамлаш нормативлари фақат пиёз ҳисобига бажариляпти. Бу йил кўпгина хўжаликлар пиёздан мўл ҳосил етиштирдилар. Аммо сентябрь ойида уни реализация қилиш сезиларли даражада камайди. Хўжаликлар эса кунига талаб қилинган 40—50 тонна ўрнига «Ташплодоовошчпром» бирлашмасини пиёзга кўмиб ташлашди: баъзи кунларда етказиб берилган пиёз минг тоннага қадар етарди. Кўпгина доимий мижозларимиз —бир қатор иттифоқдош республикалар пиёз сотиб олишдан бош тортганликлари (уларнинг ўзида ҳосил керагидан знёда экан) аҳволни мураккаблаштирди.

Аммо мавсумлар ўртасида шаҳарликлар фақат пиёз билан таъминланмайдику? Картошкага келганда, уни РСФСР областларидан келтириш ҳозирча чекланган. Чувашистон АССРдан келтирилган картошка сифати текширилганда 415 вагондаги маҳсулотнинг атиги 79,8 проценти, Олтой ўлкасидан келтирилган 159 вагондаги картошканинг 74,3 процентигина стандарт талабларига жавоб бериши маълум бўлди.

Ҳозир тайёрлов базаларига ва мева-сабзавот комбинатларига картошка Паркент, Оҳангарон районларининг хўжаликларидан олиняпти. Уни узоқ вақт сақлаш учун ғамлаб қўйишдан олдин ўз вақтида саралаш, зарур бўлса қуритиш, идишларнинг, омборхоналарнинг тайёрлиги ҳақида ташвишланиш керак.

Яқинда ташкил этилган ҳамда Киров, Октябрь ва Собир Раҳимов районларининг аҳолисини витаминли маҳсулотлар билан таъминлашга даъват этилган «Тошкент» агрофирмаси мушкул аҳволга тушиб қолди. Унинг маҳсулот ғамлаш бўйича планини 5-мева-сабзавот комбинати қувватини ҳисобга олиб белгилашган. Аммо бу комбинатни бунёд этиш ҳали тугалланмаган. Ўзбекистон ССР Агросаноат давлат комитетининг Тошкент шаҳрида объектлар қурилиши бўйича бирлашган дирекциясида қурилишни йилнинг охирига келиб тугатишни ваъда қилишяпти! Агрофирма эса ҳозирча 4 минг 150 тонна сабзавот 5 минг тонна картошка, 1000 тонна мева сақлаш имкони бўлган сиғимлар билан муроса қилиши лозим.

Шаҳарликларни келаси йил ҳосилига қадар сабзавотлар билан таъминлаш учун барча икир-чикирларни ҳисобга олиш керак.

Редакция сабзавот, картошка, мева ғамлашнинг боришини назорат остига олади ва ҳар ҳафтада ўқувчиларни «Ташплодоовошчпром» бирлашмаси, «Тошкент» агрофирмаси бўлинмаларидаги ишнинг аҳволи билан таништириб боради.

Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзининг 70 йиллигига

Конференция комсомолга партия раҳбарлигининг ленинча анъаналари тўла қайта тикланиши, унинг ташкилий мустақиллигига, сиёсий фаолиятда ва сиёсатни ишлаб чиқишда қатнашиш, партия, совет ва хўжалик органларида ёшларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш ҳуқуқига риоя этиш керак, деб ҳисоблайди.

(КПСС XIX Бутуниттифоқ конференцияси Резолюцияларидан).

Қиз жасорати

Инсон ўлади, аммо халқ барҳаётдир.
М. ГОРЬКИЙ.

Маълумки, Ленин комсомоли оғир йилларда — гражданлар уруши даврида вужудга келди. Ўзбекистон комсомоли ҳам 20-оловли йилларда тузилди. Туркистонда Совет ҳокимияти ўрнатилиши муносабати билан республикамизда жиддий муҳим ишлар амалга оширилаётган эди. Бир томондан катта ер эгаларининг қўлидан ерларни тортиб олиб, камбағал деҳқонларга бўлиб бериш, иккинчидан узоқ ўтмишда зулматда бўлган ўзбек хотин-қизларини паранжи балосидан қутқариб, саводини чиқариш ва ишлаб чиқаришга жалб этиш зарур эди. Шунингдек қишлоқ хўжалигида коллективлаштириш ишларини амалга ошириш керак эди. Бу ишлар албатта силлиқлик билан бўлмади. Чунки катта ер эгалари — бойлар, руҳонийлар Совет ҳокимиятининг бу тадбирларига зимдан қаршилик кўрсатиб бордилар. Улар ана шу ишларга бошчилик қилган коммунистлар, комсомоллар, ўқитувчилардан ўч олдилар, пайт пойлаб жазоладилар.

Совет ҳокимиятини сақлаб қолиш учун актив коммунист ва комсомол-ёшлар жонбозлик кўрсатдилар. Кўплари бу йўлда қурбон бўлдилар. Абдулла Набиев, Майна Ҳасанова, ШойМардон Шарипов шулар жумласидандир.

Мен бундан 18 йил муқаддам ана шундай жасур комсомолларимиз номини абадийлаштириш мақсадида 20-йиллар комсомол ветеранлари билан суҳбатлашдим. Энг биринчи суҳбатдошим кекса педагог, 20-йилларнинг комсомол активи, марҳум Неъмат ота Пўлатов (1910—1986) бўлди. Отахон бу ташаббусимдан хурсанд бўлиб, бир куни уйимга 3 та эскириб кетган папкани қўлтиқлаб келиб деди:

— Мана бу, сарғайиб кетган папканинг ичида 20-йилларда Тошкент эски шаҳар комсомол комитетининг олиб борган ишларидан айрим намуналар бор. Ўқиб чиқсангиз кўп тарихий воқеаларни билиб оласиз.

Дарҳақиқат, папка ичида 20 дан ортиқ фотосурат, ҳатто ўша вақтда чиқарилган деворий ва фото газеталарнинг нусҳаси, шунингдек отахоннинг ўз қўли билан ёзилган (лотин алифбосида) 10 та кўк дафтар тўла хотиралари бор экан. Эътибор бериб, ҳаммасини ўқиб чиқдим. Айниқса материаллар орасида 1928 йил февраль ойида 20 ёшида фожиали равишда ўлдирилган Фотима Сиддиқованинг (1908—1928) босиб ўтган ҳаёти менга тинчлик бермади. Агар у тирик бўлганида ҳозир 80 ёшга тўларди. 50 йил ичида комсомол қиз ҳақида ҳеч нарса ёзилмагани, ҳатто бирор ерда ёдгорлик ҳам ўрнатилмаганлиги мени афсуслантирди. Мен юқоридаги материал билан чекланиб қолмай, Неъмат отанинг ёрдами билан Тошкент эски шаҳар комсомол комитетида ишлаган ветеранларни излаб топдим. Ниҳоят зарур бўлган кишилар топилди. Улар Тошкент эски шаҳар комсомол комитетининг собиқ биринчи секретари, партия ветерани Солиқ ота Юнусов (ҳозир 83 ёшда, Иттифоқ миқёсидаги шахсий пенсионер), Фотима билан 4 йил бирга ишлаган партия ветерани Ҳикоят Ҳасанова (ҳозир 79 ёшда, Иттифоқ миқёсидаги шахсий пенсионер), Турдиали Шариповлар (85 ёшда, Тошкент район ветеранлар Советининг раиси) бўлди.

Ветеранларнинг суҳбати ва берган ҳужжатлари асосида «Фотиманинг жасорати» лавҳасини ёздим («Тошкент ҳақиқати» газетасининг 1972 йил 5 июнь сонида босилди). Бу мақоладан сўнг яна қўшимча материаллар қўшилди. Шунга қарамай мен Фотиманинг ўлими ҳақида матбуот саҳифасида бирорта хабар бўлса керак деб яна изланишга тушдим. Неъмат отанинг айтишларига қараганда унинг ўлими ва қотиллар устидан қилинган суд ҳукми «Шарқ гули» (ҳозирги «Тошкент ҳақиқати») газетасининг 1928 йил сонида босилган экан. Аммо ўша сони топилмади. Ҳатто ягона нусҳаси Навоий кутубхонасига ўт тушганда ёниб кетган экан. Аммо Фотиманинг ўлими ҳақидаги иккита ҳужжат мени тўла қаноатлантирди. Улардан бири Куйбишев район ЗАГСи томонидан берилган ҳужжат. Унда қайд этилишича, Фотима Сиддиқова 1928 йилнинг 21 февралида ўлдирилган.

Иккинчиси эса «Комсомольская правда» газетасининг 1928 йил 28 февраль сонида босилган мақола: унда Фотима Тошкент яқинидаги қишлоқлардан бирида хотин-қизлар йиғилишини ўтказаётганда ўлдирилганлиги таъкидланган.

Ана шу ишончли ҳужжатлар асосида Фотима Сиддиқова ҳақида «Эл қизи» тарихий очерки, «Ўт юраклар» (мактаб саҳнаси учун) драмаси ва бир неча мақола яратилди.

Кекса рассом, республикада хизмат кўрсатган маданият ходими Ҳикмат Раҳмонов тарихий ҳужжатга асосланиб Фотима Сиддиқованинг портретини тиклаб берди. Шоир Тўхтамурод Деҳқоний «Фотима ҳақида қўшиқ» яратди. Ниҳоят 1980 йил 8 май куни Фотима дафн этилган Воробий қабристонида унга ёдгорлик ўрнатилди. Шу маросимда ўндан ортиқ комсомол ветеранлари, Собир Раҳимов районининг 500 га яқин пионер ва комсомоллари қатнашди. «Ёшлик» телестудияси ҳужжатли фильм яратди. Ана шу тадбирлар орқали Фотиманинг авлодлари топилди. Орадан бир ой ўтгач, телестудияга ва менга қуйидаги мазмунда хат келди.

«Ҳурматли Ҳамидулла ака Йўлдошев! Аввало опамиз Фотима Сиддиқованинг «Қизил изтопарлар» билан излаб топганингиз ва телевизор орқали кўрсатиш уюштирганингиз учун кўп раҳмат. Ҳақиқатан ҳам Фотима опамизни 1928 йил февралда ички душманлар ўлдирган эди. Мен ўша вақтда 6 яшар, укам 4 яшар бўлиб, опамиз қабрига ҳеч қандай ёдгорлик ўрната олмадик. Оғир йиллар эди. Болалар уйига жойлашдик. Охири Самарқандга келиб қолдик. Партия ва ҳукумат бизни тарбиялаб катта қилди. Мен ҳозир Нурота районосида бош бухгалтер, акам Талъат қурилишда ишламоқда. Биз яқинда опамиз қабрини зиёрат қилгани албатта борамиз. Агар йўлингиз шу томонларга тушиб қолса бир келинг. Яна бир чўқур ҳурмат ва эҳтиром билан Шуҳрат Сиддиқов.

1980 йил, июнь.

Нурота шаҳри. Навоий кўчаси, 1-уй.

Ш. Сиддиқов мактуб билан бирга Фотима Сиддиқованинг 2 та фотосуратини ва ўзининг расмини ҳам юборган эди. Шундан сўнг яна ҳужжатлар кўпайиб борди. Орадан 2 ой ўтгач, йўлим Самарқанд томонга тушиб қолди. Йўлакай Нуротага ўтиб 2 соат Шуҳрат Сиддиқовнинг хонадонида бўлдим. Улар билан суҳбатлашдим. Шундай қилиб Совет ҳокимияти учун, ёшларнинг порлоқ келажаги учун қурбон бўлган Фотима Сиддиқованинг номи бутун республикага маълум бўлди. Мени бир нарса таажжубга солиб келади. Жасур комсомол қиз ҳақида шунча материал тўпланган бўлишига қарамай тегишли ташкилотлар унинг номини абадийлаштириш мақсадида бironта пионерлар уйига ёки Фотима ўлдирилган қишлоқ кўчасига унинг номини бермай келишди.

Ҳамидулла ЙЎЛДОШЕВ,
Республика комсомол ветеранлари Совети раисининг ўринбосари.

⊙ СУРАТДА: республикада хизмат кўрсатган маданият ходими Ҳикмат Раҳмонов (ўнгдан иккинчи) ўзи томонидан чизиб тугалланган Фотима Сиддиқова портрети олдида.

Алвон билет

Публицистика

Биринчи беш йилликлар даври улкан қурилишлар сари отланди ёшлик. 36.000 ўғил-қиз мени бағрига маҳкам босиб Донбасс кўмир конларига, Амурдаги Комсомольск шаҳрини, Магниткани, Новокузнецкни тиклаш учун йўл олди. Днепро ГЭС нурларидан бутун юртимизни чароғон этиш комсомол зиммасига тушди. Бу йиллар ўз қаҳрамонларини камолга етказди. Алексей Стаханов, Пётр Кривоносов, Паша Ангелина, Евдокия ва Мария Виноградовалар... Пахта далаларининг саноқсиз гвардиячилари... Уларнинг ҳаммасининг номи менга битилган.

Ватан бошига оғир синовлар тушганда комсомол яна олдинги жабҳаларга отилди. Фашизм билан бўлган маҳобатли жангларда неча бор мени ўқ тешиб ўтди.

Аму соҳилларида янги ҳаёт, янги тузум учун ширин жонини, қизил қонини аямаган ўн уч қалдирғочни ким унутади?

Қаршн чўлларига янги ҳаёт шабадасини етаклаб борган биринчи ўқитувчилар барча азоб-уқубатларга тик боқдилар. Ёвларга бош эгмай ўз мардликлари билан мангулик кашф этдилар.

Уларнинг ҳар бири бир олам. Уларнинг ҳар бири менга — комсомол билетига содиқлиги туфайли, Ленин ғояларига содиқлиги туфайли жасоратга тўла умр кўрдилар.

Ватан учун жон фидо қилиш! Бундан ҳам ортиқ шараф борми ёруғ дунёда! Худди шунинг учун ҳам Александр Матросов, Лиза Чайкина, Александр Чекалин, Николай Гастелло, Марите Мельникайтеларнинг номи худди қасамдек то ҳануз янграб, жангларга чорлаб турибди.

Тўйчи Эрйигитов, Қудрат Суюновларнинг номини ким унутади? Кимнинг ҳаққи бор унутишга? Испан ўғли Рубер Ибаррури, кўз кўриб, қулоқ эшитмаган азоблар чекса ҳам чурқ этмаган Зоя Космодемьянскаяларга жон ширин эмасмиди?

Олег Кошевой, Ульяна Громова, Иван Земнухов, Любовь Шевцова, Сергей Тюленинларнинг минг бир қийноққа бардош этишга ким мажбур қилди? Она Ватанга муҳаббат, комсомол номига садоқат! Мен буларга тилсиз гувоҳман.

Космос сари илк бор парвоз этган Юрий Гагаринни ҳам юлдузлар сирини очишга мен сафарбар этдим, нродасини тобладим, чиниқтирдим!

Мен комсомол билетиман!..
Комсомол билети.

У ҳар бир комсомол аъзосининг Ильич васиятларига содиқлигини тасдиқловчи қасамдир.

У ватанпарварликнинг, Ватанга муҳаббат ва фидокорликнинг намунаси сифатида ардоқланади.

У ҳар бир йигит-қиз учун яшаш, яратиш уфқларини кенг очади. Уни қўлга олган ҳар бир йигит-қиз учун ўз характерининг меҳнатга чин дилдан ихлос қўйиш, одамларга меҳрибонлик, ишчанлик, ўз-ўзига талабчанлик, юксак интизомлилик, мақсадга интилувчанлик сингари ленинча қирраларини тарбиялашдан кўра муҳимроқ бурч йўқ.

Қўлингга илк бор алвон комсомол билетини тутганингда ана шуларни унутма, комсомол ўртоқ!

Темур УБАЙДУЛЛАЕВ.

«...Мени шоир қилиб етказган Ленин комсомоли бўлди...»

Ленин комсомоли 70 ёшда! Ушбу муборак айёмни нишонлар эканмиз, авваламбор комсомолнинг дастлабки йилларида биринчилар қатори Ленин комсомоли сафига кириб, янги социалистик жамият қуриш учун астойдил бел боғлаган ўтюракларни ҳурмат билан хотирлаймиз. Шундай комсомоллардан бири СССР Давлат ва Ленин мукофотларининг лауреати, Ўзбекистон ССР халқ шоири, академик Ғафур Ғулом эди десак муболаға бўлмайди.

Ғафур Ғулом буюк шоир, истеъдодли ёзувчи, моҳир журналист, уста таржимон ва адабиётшунос олим сифатида халқимиз қалбидан чуқур ўрин олган. Лекин, биз унинг 20—30 йиллардаги ҳаётига назар ташласак, Ленин комсомоли сафида ҳам жуда катта, масъулиятли вазифаларни бажарганлигининг гувоҳи бўламиз.

Тошкентдаги Ғафур Ғулом уй-музейининг экспозицияси «...Асосан, мени шоир қилиб етказган Ленин комсомоли бўлди, сиз буни «Қўмсаш» деган шеъримда кўра оласиз», деб айтган сўзлари билан бошланиши ҳам бежиз эмас, албатта. Чунки, янгиликни тез қабул қиладиган Ғафур Ғулом Ленин комсомоли ташкил топганига бир неча ой бўлишига қарамасдан, биринчилар қатори 1919 йилнинг 19 февралида комсомол сафига киради.

Шу йилларда мамлакатимиз ҳаётида жуда катта ўзгаришлар амалга оширилаётган эди. Шаҳар ва қишлоқларда эскилик сарқитларини тугатиш, босмачиларни тағ-томири билан йўқотиш, халқимизни саводсизлик ботқоғидан чиқариб саводли қилиш, ота-онасиз қолган болаларни болалар уйларига жойлаштириш, ёшларни комсомол ишларига жалб қилиш каби вазифалар турар эди. Ўша даврда комсомолнинг иши жуда кўп бўлиши билан бирга жуда хавотирли эди. Чунки кишилар онгида ўтмиш сарқитлари сақланиб қолиб, янги жамият афзалликларини, меҳнаткаш халқ оммаси манфаатини кўзловчи жамият эканлигини тушунмаган ҳолда, дин пешволарининг гапига кириб комсомол-ёшларга суиқасдлар уюштиришар, тошбўрон қилишар эди. Бу курашда қанчадан-қанча комсомоллар нобуд бўлди. Лекин комсомол Ғафур шундай оғир шароитга, қийинчиликларга, дўқ-пўписаларга қарамай, ўз ишини давом эттиради. У кўпроқ халқ ичида қишлоқ ва овулларда юриб янги турмуш афзалликларини кишиларга тушунтиради.

«...Ғафур Ғулом эски шаҳар комсомол комитетида секретарь бўлиб ишлаб юрган вақтида бир куни комсомол Марказий Комитетига чақириб қолишади. У ерда Ғафур Ғуломга Тошкентда йиғилмоқчи бўлган босмачиларни қўлга олиш операциясига бошчилик қилишни топширишади. Революция душманлари Эски Жўвадаги чойхоналардан бирида тўпланишмоқчи бўлишади. Операциянинг энг мушкул томони босмачиларни қўлга олишдан олдин уларнинг нима ҳақда суҳбатлашишларини билиш бўлиб, уларнинг даврасига кириш, керакли маълумотларни олиш лозим эди. Операциянинг ўта хавфли ва масъулиятли томонини Ғафур ўз зиммасига олади. У эски, йиртиқ-ямоқ дарвешнамо кийимларни кийиб ўзини кар-соқов, тентак ҳолига солади ва улар тўпланиши керак бўлган чойхонада сув сепиб юради. Босмачилар аста-секин тўпланишади ва Ғафурдан ҳеч шубҳаланмасдан маслаҳатлашиб ўтиришади. Ғафур эса бир чеккада туриб, керакли маълумотларни тўплайди ва тегишли идорага топширади. Операция муваффақиятли ўтади. Босмачиларни эса милиция ва комсомоллар ёрдамида қўлга олишади.

Ғафур Ғулом ҳар сафар ёшлар билан учрашганда ўзининг комсомоллик йиллари кўз ўнгида намоён бўлади ва буни ўз шеърида қуйидагича ифодалайди:

Бир муддат вақт эди сафингизда мен
Қуёшни ергача етказмоқ бўлдим.
Бошимдан силади Лениндек доҳий,
Коммунист етуклик умрига тўлдим.

Ғафур Ғуломнинг ушбу фаолиятидан унинг Ленин комсомоли тарихида ҳам ўчмас из қолдирганлигининг, қолаверса ҳозирги комсомоллар учун ибратли йўл босиб ўтганлигининг гувоҳи бўлдик.

Лутфулла ИЛҲОМЖОНОВ,
Ғафур Ғулом уй-музейининг илмий ходими.

Ғафур ҒУЛОМ,
Ленин мукофоти лауреати.

Қўмсаш

(Комсомоллик йилларимга бағишлайман)

Шахсий архивимнинг яқин
кечмиши
Ёшлик йилларининг ишқи-ла
тўла.
Мана порлоқ балоғат гувоҳномаси
Тўрт минг беш юз йигирма
номери ила.
Бу номер остида саҳифаланиб,
Ҳаётнинг бошланғич йўллари
ётар:
Ҳаётки, кураш, онг, сезги,
қуршов, чип,
Қалъалар забт этган қўшиндай
қатор...
Бир бомба шўхлиги
кўзларимизда,
Чақин чақнар эди товонимиздан.
Қуёш ўзин кўриб юзларимизда.
Олов исинарди шўх жонимиздан.
Шу гигант бинода ким айта олур
Ўсмир билагимиз кучи сингмаган?
Ёшлигим ҳаваси ҳар дам
қайталар,
Юрак ўти умрлар ёнар, сўнмаган.
Ота соқолининг изи ниқда,
Юрак вазмин ишга боғлиқ бўлса
ҳам,
Кечмишда, ҳозирда ва келажакда
Машъал бўлиб қолдинг, ҳей,
комячейка.
Ёшлигим ўтмаган, олдда кўраман
Миллион юрак билан маҳкам
қаторда,
Лениннинг шуурин зеҳнига
шимган
Онамиз туққандир шу тонг
отарда.
Коллектив, синфсиз шу мард
турмушнинг
Қаторига сингган ботир комсомол,
Бизларда акс этар зўр
Октябрнинг
Еп-ёруғ истиқболи кенг-
оламшумул.

СССР 50 йиллиги номидаги «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси комсомол-ёшлари Ленин комсомолнинг 70 йиллиги шарафига баракали меҳнат қилмоқдалар.

СУРАТДА: (чапдан) ана шундай пешқадамлардан Муса Шодимонов, Валентина Мадумарова, Комил Қаршиев, Венера Ҳайрутдиновалар.

Р. Шарипов фотоси.

Ибрат

Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасида турли миллат вакилларидан ташкил топган 471 комсомол аъзоси электр транспорти истиқболига ўз кучини сафарбар этмоқда.

Ленин комсомоли мукофоти лауреати, ВЛКСМ XX съезди делегати Муҳитдин Холматовнинг кўксида Қизил Юлдуз ордени порлаб турибди. Интернационал бурчини Афғонистон республикасида бажариб қайтган бу комсомол аъзосини 2-трамвай депоси коллективи яна ўз бағрига олди.

Трамвайларни техника жиҳатидан мукаммал ремонт қилиш, эҳтиёт қисмларни тайёрлаб бериш энг муҳим масалалардан биридир. Эҳтиёт қисмларнинг етишмаслиги ҳаракат мунтазамлигига салбий таъсир кўрсатишини Муҳитдин яхши билади. Айниқса АВ-1, КЭ-41, КЭ-42, КЭ-48 типидаги автоматларнинг эҳтиёт қисмлари сифат ва самарадорлигини оширишда бу муҳимдир.

Илғор комсомоллар сафи тобора кенгайиб бормоқда. Улардан бири, авариясиз юрувчилар мастери Нортожихон Исломова Трактор заводи — Марказий универсал магазини оралиғидаги 13-трамвай маршрути бўйлаб ҳар куни 120 километр йўлни босиб ўтиб 1000—1200 йўловчига юксак маданий хизмат кўрсатади.

1-класс ҳайдовчиси Н. Исломованинг III даражали Меҳнат Шуҳрати ордени билан мукофотланиши ёшлар орасида бир олам қувонч уйғотди.

Фотима Жўраева 10-синфни яхши баҳолар билан тугатди. У қалб даъватидан юз ўгирмади. «Красновосточное» депосида трамвай ҳайдовчилик курсида ўқиди. Юнусобод — Янгиобод массиви оралиғида трамвайни бошқариб келаётган ана шу зийрак қизга кўзингиз тушган албатта. Унинг қўнғироқдек жарангдор овози йўловчиларга бекатлар номини эслатиб туради. Тиришқоқ Фотима бошқараётган трамвай техник жиҳатдан пишиқ ва пухта, озода, ўриндиқлари мустаҳкам.

Комсомоллар қайта қуриш ва жадаллаштириш йўлидан дадил бориб, меҳнат жабҳаларида самарали ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Шу жумладан «Красновосточное» ва 2-трамвай депоси комсомол комитетининг секретарлари Ирина Кировякова, Оспан Смонов етакчилигидаги ёшлар бригада пудратини ўзларида жорий этишди.

Аҳоли манзилини яқин қилиш деподаги ҳар бир комсомол аъзосининг шарафли бурчига айланган. «Комсомол ёшлар маршрути» фахрли номини эъзозлаб келаётган 3- ва 11-троллейбус маршрути фидокорлари бошқарган машиналар кўрсатилган техник муддатдан ортиқ йўл босяпти. Ўз касбининг моҳир усталари Б. Турдиев, Н. Кучаева, А. Собиржонов, Р. Абдураҳмонов, Г. Кимлар хизматидан мамнун бўлаётган йўловчилар улар адресига миннатдорчилик билдирилган мактубларни йўлламоқдалар.

Шаҳар электр транспортчилари бу йил 302 миллион аҳоли манзилини яқин қилишга аҳд қилган эдилар. Бу ҳайрли ишда комсомоллар фаол қатнашмоқдалар. Цех, бригада, участка ва маршрутларда комсомол аъзолари ўзаро меҳнат беллашувларини авж олдиришмоқда. 7, 9, 13, 26-трамвай, 5, 10, 16, 18-троллейбус маршрутлари «Йўловчиларга намунали хизмат кўрсатувчи маршрут» номини олишга тараддудланяпти.

Фаттоҳ АБДУРАҲИМОВ,
Сухроб АЛИЕВ.

Тошкент Марказий Универмагининг венгриялик шериклари ёнига яна бир «Вертеш» универмаги қўшилди. Ўзбекистонлик савдо ходимларининг Будапештдаги «Центрум корвин» магазини билан ҳозирчалик унча катта бўлмаган ҳамкорлик тажрибасини ҳисобга олган венгерлар алоқаларни кенгайтиришга зўр қизиқиш билан қарамоқдалар.

— Бевосита савдо-сотиқ қилиш унча осон иш эмас, айни вақтда анча ташвишли ҳамдир, — дейди ЎзТАГ муҳбири Л. Левингрга Марказий Универмаг коммерция директори М. Ниёзов. — Ички бозорда йўқ муаммолар пайдо бўлмоқда. Буюмларни ўраш, контейнерлар муаммоси, божхона назорати шулар жумласидандир. Шундай қилиб секин-секин тажриба орттиряпмиз.

Яқинда Ўзбекистон делегацияси — «Узбекинторг» Тошкент ва Фарғона Марказий Универмаглари воситачилик ташкилотлари вакиллари Венгрияга боришди. Улар «Центрум корвин», «Вертеш» универмагларида бир неча энг йирик пойафзал, тўқимачилик, галантерея фабрикаларида бўлишди. Узаро янги маҳсулотлар етказиб бериш ҳақида дастлабки аҳдлашувларга эришилди. Лекин бу осон бўлмади: нарх-наво масалалари мураккаб бўлиб қолмоқда.

Бу йил Тошкент Марказий Универмаги «Центрум корвин»дан миллион сўмлик товар олишни мўлжаллаётгани маълум. Маҳсулот турларининг анчагина қисми: аёлларнинг қийим-кечаклари, газламалар, пойафзал, атторлик моллари ҳозирнинг ўзидаёқ Тошкентга келтирилди. Будапештдаги энг катта универмаг ўз навбатида Ўзбекистон корхоналарида тайёрланган газламалар, кўрпа-ёстиқ жилдлари, чойшаб ва гиламлар билан жуда яхши савдо қилмоқда.

Туб ислоҳот йўлларида

Савдо-сотиқ қийин иш

Ҳозирнинг ўзидаёқ венгер бозорининг эҳтиёжлари ҳақида фикр юритиш мумкин. Келаси йили товар айирбошлашни икки баравар кўпайтириш — икки миллион сўмга етказиш режалаштирилмоқда. Венгер томони айни вақтда Ўзбекистонда ҳозирча ишлаб чиқарилмаётган фотоаппаратлар, соатлар, электр асбоблари етказиб беришни кўпайтиришни илтимос қилмоқда.

— Савдо-сотиқ битими ҳар икки томоннинг манфаатига мос тушиши керак, — деб сўзида давом этади М. Ниёзов. — Шу сабаби ўзимизда етарли бўлган молларни Венгрияга жўнатишга ҳаракат қилмоқдамиз.

Хўш, «Вертеш» универмаги нималарни таклиф этяпти? Венгер бозорида нарх-наволарнинг жуда қимматлиги ҳақида бизда бир неча марта ёзган эдилар. Масалан, эркакларнинг костюмга венгер томони 4000 сўм нарх қўйишни таклиф этганлиги сабабли уларни олмадик.

Эркакларнинг кўйлаклари, хотин-қизлар костюмларининг баъзи турлари билан ҳам шундай бўлди. Лекин пойафзал турлари яхшилаб танлаб олинди. Бу Венгрия бизга етказиб берадиган товарларнинг ярмини ташкил этади. Тошкентликлар шунингдек атторлик, пардоз буюмлари, «камёб» деб аталадиган бошқа кўплаб товарларни ҳам оладилар.

«Вертеш» универмаги гиламларимиз, ип-газламаларимиз, кўрпа-ёстиқ жилдлари, чойшабларимиз эмалланган ва руҳланган идишларимиз билан савдо қилишни хоҳлаяпти. Қулолчилик буюмларимизни ҳам жўнатиш эҳтимоли бор.

— Шунча қийинчиликлар бор экан, подадан илгари чанг чиқаришнинг ҳожати бормиди?

— Бўлмасачи. Бу товар алмашуви йилига қарийб 2 миллион сўм савдо қиладиган Марказий Универмаг учун унчалик аҳамиятга эга эмасдек туюлади. Бинобарин, биз камёб молларга бўлган эҳтиёжни қисман қондирамиз, омборларимизни бўшатамиз. Бундан ташқари халқаро савдо мураккаб илмини ўрганамиз. Венгрия Халқ Республикаси универмаглари билан амалий алоқаларни кенгайтириш биз учун ўзига хос тажриба мактаби бўлади. Тўғри, бу йўлда янглишишлар ҳам қоқилишлар ҳам бўлади. Лекин айни вақтда тажриба орттирамиз.

Савдо ходимларимизнинг Венгриялик дўстлар билан алоқалари кенг истиқболлар очмоқда. Чунончи, венгриялик шериклариимиз Марказий Универмагнинг бошқа чет эллардаги, шу жумладан капиталистик мамлакатлардаги корхоналар билан савдо-сотиқда воситачилик қилишига рози бўлишди. Ўзбекистон савдо ходимлари делегацияси аъзоларининг фикрича, Венгрияда ўзимизнинг доимий савдо вакилимиз ишлайдиган вақт келди. Унга кетадиган сарф-харажатларни магазинларимиз ўз зиммаларига олишга тайёрлирлар.

Ёшлар ижоди қандай?

Республикамизнинг ёш композиторлари кейинги йилларда музиканинг барча жанрларида самарали ишлашмоқда. Айниқса, Улуғбек Мусаев, Аваз Мансуров, Дилбар Қодироваларнинг ишлари бизларга манзур. Илтимос, уларнинг ижодий фаолияти ҳақида маълумот берсангиз.

Ёркин Йўлдошева, Даврон Маҳкамов, Фотима Мирзабоева, хизматчилар.

Р. АБДУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон Композиторлар союзи правлениесининг секретари.

— Чиндан ҳам кейинги йилларда бастакорларимиз сафи бир группа талантли ёш истеъдодлар ҳисобига тўлиб боряпти. Улар лирик қўшиқлар, сюиталар, симфониялар билан бир қаторда, лирик асарларга ҳам дадил қўл уришяпти.

Улуғбек Мусаев ҳозирги кунда буюк Алишер Навоийнинг «Хамса» достонлари асосида балетлар туркумини яратяпти. Бу туркум ҳам «Хамса» деб аталади. Дилором Қодированинг «Сайёра» балети муаллифга катта шуҳрат келтирди. Балет Бутуниттифоқ ёш композиторлар конкурсида учинчи ўринни олишга муваффақ бўлди.

Талантли композитор Аваз Мансуров эса болалар учун фантастик темада янги эртак-операга сўнгги сайқалларни бермоқда.

Нега болалар сартарошхонаси йўқ?

Бундан ўн йиллар бурун Тошкентда махсус болалар сартарошхоналари бўлар эди. Улар чиройли от, фил, туя ва паррандалар шаклидаги ўриндиқлар билан жиҳозланганди. Ўнлерга кирган болалар ҳеч қандай «жанжал»сиз соч олдиришарди, ҳатто «яна қачон олиб борасиз», деб хархаша ҳам қилишарди. Негадир сўнгги йилларда бундай сартарошхоналар кўринмай қолди. Невараларимизнинг сочини текислатиш учун катталар сартарошхонасига олиб боришга мажбур бўламан. Илгаригидек махсус болалар сартарошхоналари очилса қандай яхши бўларди. Иттифоқимизнинг йирик шаҳарларида шундай жойларни кўриб кишининг ҳаваси

М. ТЕМИРОВА,
медицина ходими.

Р. ТОШМАТОВА,
Тошкент шаҳар аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси ташкилий бўлимининг экономисти.

— Дарҳақиқат, шундай сартарошхоналар бор эди. Яқин-яқинларда ҳам, Ленин проспектидаги 40-уйда ишлаб турганди. Лекин у ўз-ўзини қоплмади. Сабаби, мижозлар жуда кам таширф буюришарди. Фақат дам олиш кунлари — шанба ва якшанбалардагина ота-оналар фарзандларини олиб келишарди. Бошқа кунлари эса ҳувиллаб ётарди. Натижада ойлик планлар бажарилмай қоларди.

Ҳозирги пайтда ҳар бир йирик сартарошхонада биттадан кресло кичкинтойларга ажратилган. Ўз касбининг усталари уларга намунали хизмат кўрсатишяпти.

Театрнинг ўз биноси

Абдулла Қаҳҳор номли республика сатира театри ташкил этилиши билан ўзининг санъат мухлисларининг тилига тушди. Лекин бу театрнинг спектаклларини ҳамиша ҳам кўришга муваффақ бўлолмаймиз. Театрга қачон бино қуриб берилади!

Холиёр ҒОЙИПОВ,
Аҳмадали МАМАДАЛИЕВ,
ТошДУ студентлари.

А. МУҲАММАДЖОНОВ,
Ўзбекистон ССР Маданият министрининг биринчи ўринбосари.

— Шу ҳақда ҳозир кўп мунозара кетяпти. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советида бу масала кўрилди. Абдулла Қаҳҳор номидаги республика сатира театрининг биносини қуришни бошлаш учун тайёргарлик кетяпти, муносиб жой танланяпти. У биттунга қадар Ҳамза номидаги ва республика рус ёш томошабинлар театрлари бинолари бўш пайтларда (коллективнинг дам олиш кунлари ёки гастролга кетган вақтларида) сатирачилар ихтиёрида бўлади. Бу ҳақда театр дирекцияларига кўрсатмалар берганмиз.

Ҳайдовчилик гувоҳномаси учун

Ҳурматли редакция! Мен болалигимдан машина бошқаришга жуда қизиқаман. Ниятим ҳайдовчиликка ўқиб гувоҳнома олиш. Бунинг учун ДОСААФга ариза беришим мумкинми!

Ўзим 1971 йили Тошкентда туғилганман. Бу йил ўрта мактабни тугатдим. Келгуси йили май ойида 18 ёшга тўламан.

Салом билан:
М. АЛИЕВА.

Х. ҲУСАНОВ,
Тошкент шаҳар, Ленин район ДОСААФ ташкилоти ходими.

— Белгиланган қонун-қоидага биноан йигитлар билан бир қаторда қизлар ҳам автомобиль ва мотоцикл бошқаришни ўргатувчи курсларда ўқишлари мумкин. Бунинг учун зарур шарт-шароитлар яратилган. Бошқаришни ўргатиш жараёнида, айниқса қизларга алоҳида эътибор берилади.

М. Алиеванинг саволига жавоб шундай: мотоциклга қизиққан қизлар ўн етти ёшга тўлгач, амалдаги қоидаларга асосан ариза берсалар бўлади. Профессионал ҳайдовчи бўлишни орзу қилганларга ўн етти ярим ёшдан ошганларидагина рухсат берилади.

Маълумки, нозик қўллар кўпроқ шахсий машиналарни бошқаришга, яъни ҳаваскор-ҳайдовчи гувоҳномасини олишга иштиёқманд бўлишади. Улар ўн саккиз ёшга тўлгач, ўқишга ҳужжат топширишлари мумкин.

Имтиёзлар борми?

Яқинда бир дўстимдан эшитишимча, шаҳримизда автоҳаваскорлар жамияти бор экан. Айтингчи, унга барча ҳаваскорлар аъзо бўлишлари мумкинми, унинг имтиёзлари ва шартлари нималардан иборат! Илтимос, шулар ҳақида маълумот берсангиз.

С. ТОЛИПОВ,
ишчи.

В. КУРАДОВ,
Тошкент шаҳар автоҳаваскорлар жамияти катта инструктори.

— Жамиятимизга барча ҳаваскор ҳамшаҳарларимиз аъзо бўлиш ҳуқуқига эгалар. Бизнинг биринчи галдаги мақсадимиз ҳаваскорлар маҳоратини ошириш, техникага тўғри муносабатда бўлишни ўргатишдир. Шунингдек, рулни бошқаришда ўта интизомлилик талаб этилади.

Имтиёзлар масаласига келсак, аввало шуни айтиш лозимки, истовчилар жамиятимизга уни ёки буни ундириш учун аъзо бўлишмайди. Бизга қизиққан, техника ихлосмандлари келишади. Ниятимиз тажрибали ҳайдовчилар сафини кенгайтириш.

Кооперативга аъзо бўлиш

Сизларга мактуб йўллашимдан мақсад бир саволга жавоб олишимда ёрдам берсанглар. Ўзим 1961 йилда туғилганман. ВЛКСМ аъзосиман. Ўз йигитлик бурчимни Афғонистон Республикасида ўтаётиб, қаттиқ жароҳатландим. Ҳозир биринчи группа ногиронлиги бор. Хотиним, уч фарзандим бор. Пенсия оламан. Вақтивақтли билан оталиқ ташкилотлари ҳолимдан хабар олиб туришибди. Акмал Икромов район комсомол комитетидагилар ҳам зарур ёрдамларини аяшмайди. Бунинг учун раҳмат. Лекин очиғини айтганда, бирғина пенсия билан рўзғор тебратиш қийин бўляпти. Хотиним ишлай деса, учинчи фарзандимиз ҳали ёшга етмаган. Шуларни ўйлаб, кооперативга аъзо бўлсаммикин, деган мақсадда Акмал Икромов районидаги мутасадди раҳбарларга учрашдим. Улар «Сизга мумкин эмас», деб рухсат беришмади.

Ҳурмат билан:

К. АЛИМЖОНОВ,
I группа ногиронлиги.

Р. УСМОНОВА,
Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети кооператив ҳаракатини координациялаш бўлими ходими.

— Кооперативга асосан ишлаб чиқаришдан бўш кишилар — студентлар, пенсионерлар ва ногиронлар аъзо бўлишлари мумкин. Истовчилар ўзлари яшаб турган район Совети ижроия комитетига бориб учрашадилар. Биринчи группа ногиронларини аъзо қилиш ёки қилмасликни кооператив аъзоларининг ўзлари умумий йиғилишда ҳал этишади. Кооператив аъзолари истасалар сафларига қўшиб олишади, истамаса йўқ. Бундай ҳолда у бошқа кооперативга мурожаат этиши ёки ўзи кооператив очиши мумкин. Ихтиёрини ҳеч ким чеклаб қўймайди.

Вақтинчалик ишга лаёқатсиз бўлганда

Биз ёғочни қайта ишлаш комбинатида ишлаймиз. Вақтинчалик бетоб бўлганда бериладиган нафақани олиш тартиби қандай! Қолаверса, ишдан бўшаганда ҳам бундай нафақа бериладими! Шу ҳақда батафсилроқ жавоб беришингизни илтимос қиламиз.

А. ҚОСИМОВ, А. ИМОЛОВ, С. ХАЗИЕВА, ишчилар.

Ишчи ва хизматчиларга меҳнатда жароҳатланганликлари ёки касб касалликлари туфайли вақтинча ишга лаёқатсизликлари учун нафақа иш ҳақининг 100 процента миқдорида берилади.

Вақтинчалик иш қобилиятини йўқотганлик учун нафақа кимларга берилмайди? — деган савол туғилиши мумкин.

Нафақа қуйидаги ҳолларда берилмайди.

а/ ўз соғлиғига қасддан зарар етказган, ишга чиқмаслик мақсадида ўзларини касал қилиб кўрсатган ишчи ва хизматчиларга уларга аввал тўланган нафақа суд йўли билан ундирилишига тегишли;

б/ спиртли ичимликлар истеъмол қилиш, маст бўлиш оқибатида касал бўлган ёки жароҳатланганларга;

в/ жиноят содир қилиш жараёнида вақтинча касал бўлган ишчи ва хизматчиларга;

г/ суд ажрими билан мажбуран даволанаётганларга;

д/ қамоққа олинганда ва суд медицина экспертизаси ўтказилаётган вақтда.

Касаба союз аъзоси бўлган ва социал страхованиега таалуқли бўлган ишчи ва хизматчи умумий сабабларга кўра вақтинча ишга лаёқатсиз бўлган тақдирда (умумий касаллик ёки хўжаликдаги жароҳат вақтида, оила аъзоси касаллиги туфайли унга қараб туриш зарур бўлган тақдирда, санаторий-курортда даволанганда, вақтинча туберкулез ёки касб касаллиги туфайли бошқа ишга ўтказилганда, протез қилингани учун протез-ортопедик бўлимнинг стационарига ётқазилганда) нафақа қуйидаги миқдорларда берилади:

а/ иш ҳақининг 100 процента миқдорида:

8 ва ундан ортиқ узлуксиз иш стажига эга бўлган ишчи ва хизматчиларга, қарамоғида 16 ёшга тўлмаган (ўқувчилар 18 ёш) уч ва ундан ортиқ боласи бўлган ишчи ва хизматчиларга:

б/ иш ҳақининг 80 процентиқ миқдорида:

5 йилдан 8 йилгача узлуксиз иш стажига эга бўлган ишчи ва хизматчиларга:

в/ иш ҳақининг 60 процента миқдорида:

3 йилдан 5 йилгача узлуксиз иш стажига эга бўлган ишчи ва хизматчиларга, 18 ёшга тўлмаган ишчи ва хизматчиларга;

г/ иш ҳақи 50 процент миқдорида: касаба союз аъзоси бўлмаган ишчи ва хизматчиларга юқорида кўрсатилган нормаларнинг ярмига тенг миқдорда нафақа берилади.

СССР граждани бўлмаган, бироқ мамлакатнинг муассаса, ташкилотларида ишлаётган ишчи ва хизматчиларга нафақа вақтинчалик ишга лаёқатсизликлари учун касаба союз аъзоларига ўрнатилган миқдорда тўланади.

Ишлаётган Улуғ Ватан уруши инвалидлари ёки уларга бериладиган имтиёзларга тенглаштирувчиларга вақтинчалик ишга лаёқатсизликлари учун нафақа ҳар қандай ҳолда 100 процент миқдорда берилади.

Ишга қобилиятсизлик ёки ҳомиладорлик ва туғиш отпускаси ишдан бўшагандан эътиборан бир ой ичида рўй берган бўлса ва ишга қобилиятсизлик бир ойдан кўп давом этаётганлиги шарти билан касаба союзлари совети нафақа тўлашни ҳал қилиши мумкин.

Бола бир ёшга тўлгунча унга қараб туриш учун онага берилган отпуска кунидан бошлаб берилади. Аммо аёл болага қараб туриш отпускасини ўз вақтида расмийлаштирмаган бўлса, у ҳолда ўтган вақт учун нафақа берилиши ёки берилмаслиги масаласини корхона (муассаса, ташкилот) нафақа олиш учун мурожаат қилиши бола бир ёшга тўлгандан эътиборан 6 ойдан ошмаслик шарти билан мурожаат қилинсагина ҳал қилиши мумкин.

Ҳар қандай ҳолда ҳам вақтинча ишга қобилиятсизлик учун нафақа (касаба союз аъзоси бўлмаса ҳам) шаҳарда ва шаҳар типидаги посёлкаларда ойига 30 сўмдан кам бўлмаслиги ва қишлоқ жойларида 27 сўмдан, ҳамда нафақа ҳисоблаб чиқариладиган ўртача ойлик иш ҳақидан ошмаслиги керак.

А. ҲАСАНОВ,
юрисконсульт.

Хатларга мутасадди раҳбарлар жавобини «Тошкент оқшоми» мухбири Р. Бобомуҳамедов тайёрлаган.

«Эркин»га троллейбус қатнайдими?

Биз, бир неча дугона Тошкент тўқимачилик комбинатида меҳнат қиламиз. Уйимиз эса шаҳар чеккаси— Эркин томонда. Ишхонамиз автобуси бор, лекин гоҳида — ишдан бўш пайтларимизда шаҳар транспортида қатнашимизга тўғри келади. Эшитишимизга қараганда қўни-қўшнилар «Эркин томонга троллейбус юрармиш» дейишяпти. Шу тўғримми?

М. АБДУЛЛАЕВА.

Г. ДУБИНЧИК,

Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари.

— Сергели районига, хусусан «Эркин» томонга қатнайдиган троллейбус линиясини яқин орада ишга тушириш шаҳар Архитектура-планлаштириш бошқармаси планида кўрсатилмаган. Шу нуқтаи назардан бу беш йилликда у томонларга троллейбус юрмайди.

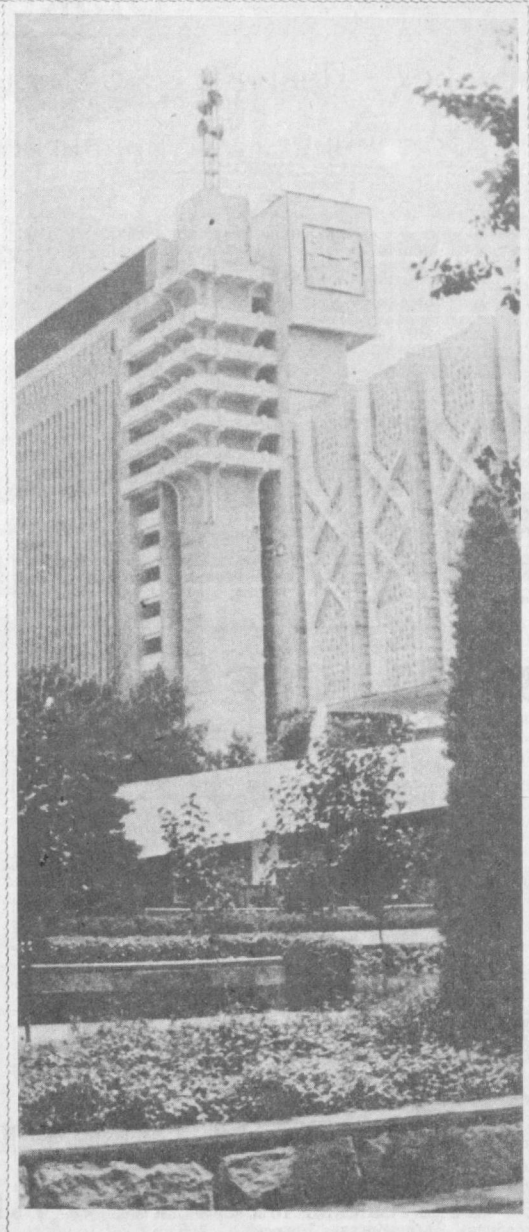

БУГУНГИ ТОШКЕНТ. Шаҳримиз олтин куз фаслида.

Фотолавҳа Фозилжон ОРИПОВ таржимаси.

Бувижон, ўқиб беринг

Қизалоқ ва Ой

(СИБИРЬ ХАЛҚ ЭРТАГИ)

Қадим-қадим замонларда бундай бўлиб ўтган экан. Бир қизалоқ тундрада буғулар подасини боқиб юрар экан. Сокин тун, атроф тим қоронғу пайт экан. Чанага қўшилган улов буғу осмонга қараб-да: «Тезроқ яширин! Сени Ой ўғирлаб олиб кетмоқчи»,— дебди. Ҳақиқатан шу вақт, кўкдан Ой чанага ўтириб олиб, пастга томон тушиб келаётган эмиш.

Тезда улов буғу қорни ёйиб чуқур кавлабди-да, қизчани унга ўтказиб қор билан беркитибди. Ой бундай қараса, қизалоқ йўқ эмиш. Шунда Ой чанасига ўтириб яна осмон томон шамолдек қайтиб кетибди.

Қизалоқ қор уюмидан чиқа солиб, тезда қўтондаги ўтовига етиб олибди. «Сенинг бу ердалигингни Ой пайқайди, —дебди улов буғу. — Кел, мен сени шамчироққа айлантириб қўяман». Туёғи билан бир тортган экан, ўтовда шамчироқ ёнибди. Шу заҳоти ўтовга Ой кириб келибди-да, ҳалиги жойни ахтариб чиқибди. Фақатгина атрофга кучли шуъла таратиб кўзни қамаштираётган шамчироққа қарай олмабди.

Қизалоқ эса, ўтовдан чиқиб чанага ўтирибди-да: «Мен бу ердаман!» деб ҳаҳолаб кулибди.

Ой шу ондаёқ орқасига қайтиб тушса, қизча яна шамчироққа айланибди. Ой ўтовни яна синчиклаб излаб чиқибди. Ҳеч зоғ йўқ эмиш. Қизалоқни қидиравериб жуда ҳолдан тойибди. ҳатто озиб, анча кичрайиб ҳам қолибди.

Шу пайт қизалоқ асли ҳолига қайтибди-да, уни йиқитиб қўлларини боғлабди. «Қўйиб юбор, — ёлворибди Ой,— Энди ҳеч осмондан тушмайман. Тунларни ёритиб, ҳамда йил даврларини билиб олишларида одамларга ёрдам беришга ҳаракат қиламан». Қизалоқ унинг гапларига ишонибди ва қўйиб юборибди. Ана шундан бери Ой тунлари ўз шуъласини ерга таратар, шаклини бир маромда ўзгартирабориб, кунлар ҳисобини кўрсатар экан.

Газетхон илтимоси

Марварид—асл дурдона

Ҳурматли редакция! Аёлларимиз севадиган зебу-зийнатлар ичида марварид қандай пайдо бўлади! Унинг тарихи ҳақида маълумот берсангиз.

З. Узоқова, М. Нурматова, Ш. Ҳасанова, Г. Мухторова, болалар боғчаси тарбиячилари.

Марварид қадимдан маълум бўлиб, гўзал товланиши, ичидан сирли нурланиб туриши ва кўзни қувонтирувчи жилоси билан одамларнинг севимли безагига айланган табиат инъомидан бири ҳисобланади. Марваридни дурдона деб аташлари ҳам бежиз эмас.

Марварид номи арабча — «занжуғ», хитойча — «чжень-чжу» ёки туркча «занжу» сўзларидан келиб чиққан бўлса керак деб тахмин қилинади. Америка ҳиндулари уни «манера» (гул ғунчаси), греклар эса «маргаритес» дейишади. Русияда «жьнжуг» сўзи дастлаб 1161 йили пайдо бўлган. Марварид синоними перл бўлиб, инглизлар, француз ва немислар уни шундай деб атайдилар.

Марваридниг ҳаётга келиш жараёни бениҳоя мураккаб, реакциялар орқали ўтиб денгизларда, қўл ва дарёларда яшовчи чиғаноқ билан қопланган юмшоқ танли умуртқасиз жонивор (моллюска)ларда пайдо бўлади. Денгиз жониворлари марваридниг энг сифатли хилларини 8—10 йил давомида етиштиради. Қаранг, жонсиз марваридни жонли жонивор етказиб беради, бу кейинги йилларгача мавжуд бўлган жонсиз табиат ўзича, жонли табиат ўзича иш кўради, деган фикрларни инкор қилади.

Шундай қилиб, марварид минерал-органик агрегатлардан бўлиб, унинг ҳосил бўлиш механизми охиригача ўрганилиб бўлинганича йўқ.

Хўш, марварид таркибида нималар бор? Марварид ядросининг ичида борадиган жараёнлар органик модда бўлган конхиолин, минераллардан плагноклаз, кварц ва бошқалар билан чамбарчас боғлиқ бўлади. Аралашма сифатида алюминий, барий, темир, кремний, магний, марганец, мис, кумуш, молибден, қўрғошин, серий, титан, натрий, қалай ва бошқалар бўлади.

Марварид шакли думалоқ, тухумсимон, тугмасимон, ноксимон ва барокко кўринишларда бўлади. Думалоқ шаклдаги марварид кўпроқ эзозланиб келинади. Марваридниг майриқ хилдагиси парагон ёки монстрлар номи билан аталиб, кўриниши қурбақа териси, ит тишлари ва киши силуэтини эслатиши мумкин. Илгариги одамлар парагонлар қандайдир сирли кучга эга деб юрганлар.

Марварид дурдоналари турли катталикларда учрайди. Йириклари олти миллиметрдан ортади, майдалари эса миллиметрнинг ўндан бири ва ундан ҳам кичик бўлади. Россияда марваридниг энг сифатлиларини «бурмит дони» деб юритишган.

Энди марваридниг сифатига ҳам тўхталиб ўтайлик. Тоза марварид деярли рангсиз бўлади, Ранг унинг ёшига, сувдаги химиявий элементлар аралашмалари ва бошқа нарсаларга боғлиқ бўлади. Марваридниг оқ, пушти, мовий, бронзасимон, кулранг, жигарранг, қизғиш, қўнғир, баъзан яшил рангдаги хиллари учрайди. Австралияда денгиз қирғоқларидан олтин рангда товланувчи гўзал хиллари топилган. Марваридниг қора хили, айниқса жуда қадрланади. Бу хилдаги марварид жуда ноёб бўлиб, ҳар замонда бир учраб қолади, шу сабабли ҳам топилган дурдонаси ўз номига эга бўлади. Калифорния қўрфазидан топилган «Ла Пас» ёки «Панама» ана шундай намуналаридан ҳисобланади. Шу каби бебаҳо дурдоналардан бирининг массаси 372 граммга тенг бўлган. Денгиз сувларини турли хилдаги тузлар билан бойитиб яшил, зангори, заргалдоқ ва ҳатто гунафша рангларини олиш мумкин. Рангнинг ҳамда жилонинг шаклланишида сувнинг ҳарорати денгиз остнинг тузилиши, марварид жинси, чиғаноқнинг ранги, тешикчалар ва солиштирма юзанинг каттакичиклиги, моллюсканинг хили ҳамда дурдона унинг қайси ерида жойлашганлигига ҳам боғлиқ бўлади.

Одатда, марварид ранги уни тақиб юрувчининг тан рангига мос келиши керак, деб ҳисобланади. Шунга кўра, Европада оқ қорасимон ёки оқу-қўкишроқ жилоли турларига, Шарқда ва жанубий мамлакатларда эса, сариғиш ёки жигаррангларига кўпроқ қизиқилади. Ҳозирги вақтда дунё бозорида денгиз сувида сунъий ўстирилган (урчитилган) марварид хиллари кўп учрайди. Аммо у табиий ўсгандан деярли фарқ қилмайди. Фақат денгизда яхши шароитлар яратилиши ҳисобига сунъий марварид етилтирилиши табиийникига қараганда икки-уч баравар кам сарфланади.

Оқшомхонда, сунъий етиштирилаётган марваридниг табиийсидан афзалликлари борми, деган савол туғилиши ҳам табиий. Бунга, ҳа деб жавоб берамиз. Биринчидан, вақт икки-уч баравар қисқаради, йиғиладиган чиғаноқлар сони бир мунча ортади, айниқса етиштирилаётган дурдоналардан баъзиларнинг йиғирма олти тусда товланиши ҳаммани қойил қолдиради —булар ўз навбатида катта иқтисодий самара беради.

Марваридниг айрим хусуснятлари ҳамда хоссаларига тўхтаб ўтиш ҳам жоиздир. Чиғаноқлар ажратиб олинган хом дурдона жуда нозик ҳамда юмшоқ бўлади. Яхши қотиши ва бузилиб қолмаслиги учун тажрибали марварид изловчилар уни махсус «ишлайди»лар. Улар дурдонани қўл панжаларида эмас, балки лаблари билан илиб олиб, икки соат давомида оғизларида сақлашади. Оғиздаги сўлак унинг яхшироқ қотишига кўмаклашади. Сўнгра дурдонани ҳўлланган латтага ўраб, яхши қотгунига қадар қўлтиқ остларида олиб юрадилар. Баъзан топилмани мустаҳкамлаш мақсадида турли ўтлардан тайёрланган настойкага солиб қўядилар ёки ботириб оладилар.

Марварид таркибида органик моддалар борлиги туфайли вақт ўтиши билан унда баъзи ўзгаришлар сезила бошлайди. Хиралашади, қаватланади, бузилади. Аммо марварид дурдоналари тўғри ва эзозланиб сақланганда жуда узоқ вақтлар давомида ўзгармайди, ўз жилосини йўқотмайди. Аёлларимизга марваридни эскитмаслик ва бузмасликнинг энг катта шарти, уни тақиб юриш эканлигини эслатиб ўтамиз. Шодани жуда қуруқ ёки ўта нам жойда сақлаш ярамайди, қуёш нуридан ҳам иложи борича асрамоқ даркор. Дурдона хиралашганда уни шўр сув (намокоп) да ювиш ёки калий карбонати билан ишлаб, кейин эфир ёрдамида тозалаш ёки бўлмаса озгина совунли сувда ювиб ташлаб, водород хлорид билан намланган кепак ёки пробка уни билан ялтиратиш (силлиқлаш) мумкин. Сувда ювилиб, яхшилаб қуритилган марварид деярли асл кўринишига қайтади.

Марваридниг сифатли хиллари Қизил денгиз, Эрон кўрфази, Шри-Ланка, Малака ярим ороли, Япония, Австралия, Янги Гвинея, Янги Каледония, Марказий ва Жанубий Америка қирғоқларида етишади. Чучук сувларда етишадиган марварид турлари СССРнинг шимолий қисмидаги дарёларда, Камчатка ва Сахалинда, Ирландия, Шимолий Америка, Финляндия, Швеция, Норвегияда учрайди.

Ниҳоят, марварид ҳақидаги ҳикоямизни тамомлар эканмиз, унинг қадим вақтлардан одамлар қўлида бойлик ва безак сифатида ушланиб келингани, асосан подшолар, бояр ва бойлар мулки бўлганлигини эслатиб ўтамиз. Кремлдаги Оружейная палатада сақланувчи машҳур «Мономах қалпоғи» кўпгина марварид дурдоналари сапфир, олмос, зумрад ва бошқа қатор қиймматбаҳо тошлар орасида ялтираб турибди.

Ҳозирги вақтда марварид олиниб бўлинган чиғаноқ садафидан ҳам фойдаланилмоқда. Унда заргарликда узук, билакузук, ҳалқа, зирак, мунчоқ шодалари, турли совғалар тайёрлашда кенг фойдаланилмоқда.

Қудрат АҲМЕРОВ,
химия фанлари доктори, профессор.

Музика инсон руҳини енгил қилади. Ҳаёлини узоқ-узоқларга олиб кетиб, улкан орзуларга ошно этади. Шунинг учун ҳам ота-боболаримиз азалдан музиканн севишган, ўнн қадрлашган.

Ҳамза номидаги республика музика билим юртида кўплаб истеъдодли ёшлар таълим олишади. Айниқса, рус халқ чолғу асбоблари оркестрининг чиқишларини ҳамма жойда илиқ кутиб олишади. Талабалар маданият саройлари, боғлар ва концерт залларида тез-тез концертлар бериб туришади.

Суратда: билим юртн талабалари ва дирижёр Т. А. Хомяков оркестрга раҳбарлик қиляпти.

Р. Шарипов фотолари.

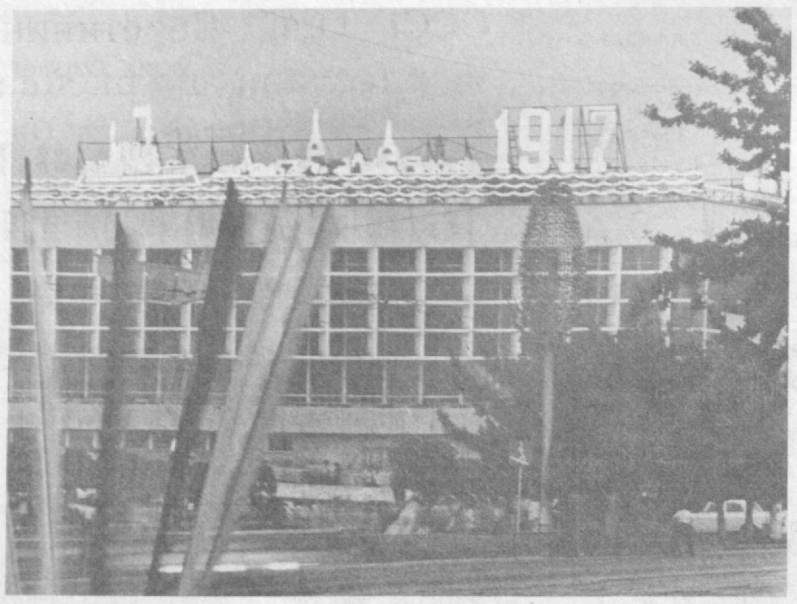

Шаҳримиз байрам арафасида янада чирой очади.

Бизнинг интернационалчи жангчиларимиз

«Сиз туфайли бағримиз тўлди...»

Почтальон Латвиядан хат келтирди. Конверт сиртида таниш аёлнинг исми-фамилиясини кўргач вужудим титраб кетди. Конвертни очарканман, қўлларим қалтирар, бўғзимга нимадир тиқилгандай бўлар, ҳаяжонимни боса олмасдим. Сабаби бу оила менга қадрдон бўлиб қолганди. Хат оғир кунларда — гул ўсмас чўлларда, қонли жангларда, қайғули лаҳзалардаги ҳамдардим, собиқ қуролдош дўстим латвиялик Роланд Валиснинг суюкли рафиқаси Лена ҳамда икки яшар жажжи қизалоғи Юлядан эди. Бу аёлнинг ёрига бўлган кучли садоқати туфайли дўстим ҳаётга қайтганди. «Ишқилиб тинч ўтирган бўлишсин» деган хаёл билан конвертни очдим:

«Салом азиз ва қадрдон, бахтимиз, қувончимиз сабабчиси Кўчқор ака! Сизга ушбу самимий миннатдорчилик мактубини дўстингиз Роландниг рафиқаси ва эндигина тетапоя бўлаётган жажжи Юля ёзаяпти. Сизга бўлган меҳримизни қай сўз билан таъриф этишни ҳам билмаймиз. Чунки онламизда бахт чироғи нур сочишига Сиз сабабчисиз. Мени Роланд ётган госпиталга — Киев шаҳрига чақиришганда жуда оғир аҳволда ётарди. Ана ўшанда мени ва қизалоғимни, қоларса Роландниг барча ёр-биродарлари бошига оғир мусибат тушди. Унинг танасини темир парчалари тилка-пора қилиб юборганди. Бунинг устига врачлар унинг юрак қисмида ҳам темир парчаси борлигини айтишди ва биздан операцияга розилик сўрашди. Роланд ана шундай оғир аҳволда беҳуш ва бесўз икки ой ётди. Тунларни унинг қаршисида бедор, кўз ёш тўкиб ўтказдик. Назаримизда у бағримизга энди қайтмайдигандай туюларди. Узун тунлари алаҳсирар, нималарнидир сўрар, қандайдир бир нотаниш исмни қайта-қайта айтиб, ўзича сўзлашиб чиқарди. Кейин билсам, Роланд ўша дамларда сизни излаган экан. Шундай аянчли кунларимизнинг бирида Афғонистондан бизга тасалли берувчи Сизнинг мактубингиз келди.

Мана бугун хонадонимиз яна бут. Азиз Роландимиз ёнимизда. У ҳозир камгап. Ўзгарган. Узундан-узоқ хаёллар суради. Деярли ҳар куни Ўзбекистон, ундаги дўстлари ҳақида ҳикоя қилади. Айниқса, у Сиз билан Афғон тупроғида бошдан кечирганларини сўзларкан, юм-юм йиғлаб эшитаман. «Омон қайтишимга ўша дўстим сабабчи», — дея кунига эслайди. Кеча Роланд билан биргаликда тушган суратингизни портрет қилиб ишлатдик ва хонамиз тўрига осиб қўйдик...

Сизга қувонч ва шодлик тилаб синглингиз Лена ва жажжи Юля!»

Хатни ўқиб бўлдиму қалбим қувончга тўлди. Суюнмай бўладими, қадрдон дўстим ҳаёт, у яшаяпти. Қувонаману ўтган кунларни эслайман. Жанг лавҳалари кўз олдимдан кино лентаси мисол ўтаверади.

...1987 йилнинг март ойи. Эрта тонг қисмимиз белгиланган вилоятнинг бир қишлоғига кириб келди. Техникаларни мудофаа мақсадида қишлоқнинг олд томонига қатор жойлаштирдик. Вазият оғир эди. Агар отишма бошланса, қаттиқ жанг бўлиши аниқ. Чунки душман позицияси мустаҳкам эди. Шу сабабли марказий йўлни қўриклаётган интернационал-жангчилар постлари хавф остида қолганди.

Атроф жим-жит. Тепаликдан қишлоқ кафтдагидек кўринади. Қалин деворли, салобатли ва сирли қалъалар «кирсанг ютаман» дегандек ҳувиллаб турибди. Кўкка бўй чўзган узун сершох дарахтлар-у, паст-баланд деворлар, жимгина учиб юрган қушларнинг ҳамма-ҳаммаси киши кўнглини хижил этади. Чор-атрофни диққат билан кузатиб ётган жангчилар «Донские» сигаретидан тутатишади. Ва кимдир секингина ҳиргойи қилади:

«Афганистан — страна чудес...»

Ниҳоят, кутилган ҳолат содир бўлди. Рўпарадаги қалъалардан бирида миномётлар ишлаб қолди. Кейин граната-мёт билан ҳарбий техникаларимизни нишонга ола бошлашди. Зувиллаб учаётган ўқлар дастидан бош кўтаришга имкон йўқ эди. Вазият жиддийлашди. Қалъани олишдан ўзга чора қолмади.

Командир алоқага чиқиб бизнинг рота биринчи бўлиб жангга кўтарилишини айтди. Орадан бироз вақт ўтгач, мени рота командири чақириб қолди. Бордим, у иккинчи бўлинма командирига нималарнидир тушунтирарди.

— Урток лейтенант, буйруғингизга биноан...

— Вольно! Хабаринг бўлса керак, қалъага бизнинг рота ҳужум қилади. Уни тезда ишғол қилмасак бўлмайди. Йўлни очишимиз зарур. Тушундингми? —деди лейтенант Сидоров.

— Худди шундай.

— Яхши, унда аввал иккиуч одамни юбориш лозим. Сен, Валис, яна бир неча киши борасизлар. Энди диққат билан эшитинглар. Бирингиз девор бўйлаб қалъанинг ўнг томонидан айланиб ўтасиз. У ерга 5-6 метр қолганда осмонга кўк рангли ракета отинг. Йўлларингиз бехатар бўлсин!

Саккиз нафар қуролдош топшириқни бажаргани йўл олдик. Сержант Валиснинг группаси эса ариқ ёқалаб борарди. Ўқ ёмғири остида қалъага яқинлашгач жангчилардан бири ҳавога кўк ракета отди. Рота жангчилари кўтарилиб бир ҳамла билан қалъани олдик.

— Роланд, сен учун энг азиз нарса нима? — сўрайман ёнимда кўкка термулиб хаёл сураётган дўстимдан.

— Ҳаёт, — жавоб қилади у. Сўнгра менга севикли рафиқаси Лена, жажжи қизчаси, қамда гўзал Латвия ҳақида ҳикоя қилади. Мен ҳам отаонам, Ўзбекистоним, севган қизим ҳақида сўзлайман. Тун эса ўтиб бораверади, уйқу келмайди.

...1988 йилнинг феврали. Бугалги ҳарбий операция бошқа вилоятда бўлди. Бир ҳафтадирки, оппозицион кучлар бўлинмаларига тўхтовсиз ҳужум қилишади.

Ҳар бир взвод алоҳида топшириқ олгач жангга кирди. Ўқларнинг кетма-кет учишидан бош кўтариб бўлмасди. Кимдир мени чақиргандай бўлди. Алангладим. Ўлкан тош ортида бекиниб олган Валис экан.

— Нима, дейсан?

— Буёққа кел, — деди ҳаяжон билан.

Эмаклаб унинг ёнига келдим. У беҳудага чақирмаган эди. Тепаликдаги девор ортида кимнингдир қораси кўринар, автомат, пулемётлар ишлаб қоларди.

— Менга қара, сен қузатиб тур. Мен вазиятни взвод командирига маълум қилиб қайтаман, — дедию эмаклаб кетди. Лекин тез қайтиб келди.

— Гап бундай, — деди ҳансираб. — Ҳозир иккимиз сўқмоқ бўйлаб тепаликка юрамиз. Қулай жой топиб аввал кузатамиз. Лаънатиларнинг асосий позицияси ўша ерга ўхшайди.

Валис олдинда, мен унинг изидан тепаликка томон йўл олдик. Қанчалар эҳтиёт бўлмайлик бизни сезиб қолишди. Мўлжалга 70 метрлар қолганди. Бизни ўққа тута бошлашди. Бу пайтда дўстим анча илгарилаб кетганди. Бир маҳал нимадир қаттиқ гумбурлади. Кўз олдимни чанг-тўзон қоплади. Ҳеч нарса кўринмас, қулоқларим том битганди. Ўзимни бироз ўнглаб Валисни излай бошладим, ўнг биқиним-дан тизиллаб қон оқа бошлади. Осколка тегиб ўтган экан. Яна қуролдошимни қидира бошладим. У ўн-ўн беш метр нарида беҳуш ётарди. Бутун бадани илма-тешик бўлиб кетган, танаси қонга беланганди, ўзича менга нималардир демоқчи бўларди. Ўқ ёмғири остида судралиб келдим. Юзкўзлари аянчли аҳволга тушиб қолган, менинг ҳам мадорим кетиб борарди. Судрай бошладим. Кейин... Иккимизни ҳам жанговар машинага ётқизиб санитария бўлинмасига жўнатишди. У ердан Валисни Кобулга госпиталга юборишди. Мени эса шу ерда олиб қолишди.

Орадан тўрт ой ўтиб, уйга қайтдим. Ўша кунларни эслсам дилим изтиробга тўлади, турли миллат йигитларининг ўзаро аҳиллиги, бир-бирига меҳр-оқибати ёдимга тушади. Гарчанд ногирон бўлсада интизор кутган азиз оиласи бахтига дўстим Валис ҳам омон қолди. Ҳозир унинг кўксида Қизил Юлдуз ордени порлаб турибди.

Лекин... лекин бу азиз, бу лаззатли ҳаётга, ўз ота-онаси, ёр-дўстлари бағрига қайтмаганлар ҳам бўлди. Кўплар 19-20 ёшда эдилар. Орзулари кўп эди. Улардан энди хотиралар қолди. Келинг азизлар, ҳаётдан эрта кетган ёш дўстларимизни сира-сира унутмайлик. Улар қалбимизда гул бўлиб кўкарсин.

Кўчқор НОРҚОБИЛОВ,
ТошДУ журналистика факультетининг 2-курс студенти.

Ҳар куни юзлаб туристлар «Халқлар дўстлиги» комплексини зиёрат қилишади.
Р. Шарипов фотолари.

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Узбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати, «Ҳурмат белгиси» орденли Йўлдош Охунбобоев номидаги Ўзбек давлат Ёш томошабинлар театрининг

59-МАВСУМИ

29 ОКТЯБРЬ СОАТ 15.00 ДА

«ЗАФАР ВА ЗУФАР»

СПЕКТАКЛИ БИЛАН

ОЧИЛАДИ.

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ:

1 ноябрь соат 15.00 да «ЗАФАР ва ЗУФАР»,

2 ноябрь соат 11.00 да «КОИНОТ ҚАРОҚЧИЛАРИ»,

3 ноябрь соат 11.00 да «ЧИРАНЧОҚ ҚУЁНЧА»,

4 ноябрь соат 11.00 да «ЎРМОН ФЕСТИВАЛИГА МАРҲАМАТ»,

5 ноябрь соат 15.00 да «ГАВРОШ».

Коллектив заявкалар қабул қилинади.

Билетлар сотилмоқда.

ПАССАЖИРЛАР ДИҚҚАТИГА!

2-ШИМОЛИ ШАРҚ МАССИВИДАГИ ҚОДИРОВ КЎЧАСИ БЎЙЛАБ

водопровод трубалари ётқизилиши муносабати билан

1988 ЙИЛ 28 ОКТЯБРДАН БОШЛАБ

3 ой муддат билан 1, 71-автобус маршрутларининг ҳаракати тўхтатилади ва уларнинг ҳаракати М. Горький проспектидан икки йўналишда таксопарк орқали Қодиров кўчаси бўйлаб 58-уйгача

ТАШКИЛ ҚИЛИНАДИ.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг барча турдаги шаҳар пассажир транспорти ишини мувофиқлаштириш ва ривожлантириш бошқармаси.

ДИҚҚАТ!

Тошкент шаҳар Октябрь районидаги

19-ЎРТА МАКТАБ

(собиқ 129-мактаб)

12 НОЯБРЬ СОАТ 17.00 ДА

собиқ ўз ўқувчилари ва ўқитувчиларини

МАКТАБНИНГ 50 ЙИЛЛИК ЮБИЛЕЙИГА БАҒИШЛАНГАН

КЕЧАГА

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ НАШРИЁТИ

Қўйма ҳарф териш машиналарининг ҳарф терувчилари шу ихтисослик бўйича шогирдлар, слесарь-сантехниклар, машина ва агрегатларда ишловчи қабул қилиб олувчиларни

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Ленин кўчаси, 41-уй, кадрлар бўлими.

22-болалар боғчасининг йўқолган

ДУМАЛОҚ ПЕЧАТИ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

ТУРИСТИК-ЭКСКУРСИЯ ПУТЕВКАЛАРИНИ СОТИШ БЮРОСИ

Турист

ҚУЙИДАГИ МАРШРУТЛАР БЎЙЛАБ

Дам олишга таклиф қилади

КАУНАС-ЛИЕПАЯ, 3 ноябрдан 15 ноябргача. Баҳоси 330 сўм.

«МОСКВИЧ» ТУРИСТИК ПОЕЗДИ, 5 ноябрдан 9 ноябргача. Баҳоси 317 сўм. (Измайлово-Горький-Кострома - Ярославль-Новгород-Псков - Ленинград - Москвада 7 кун бўлинади).

ПЯТИГОРСК, туристик комплекси, 6 ноябрдан 25 ноябргача. Баҳоси — 305 сўм.

СТАВРОПОЛЬ-ПЯТИГОРСК, 9 ноябрдан 23 ноябрча, 29 ноябрдан 13 декабргача. Баҳоси — 408 сўм.

ВЛАДИМИР - СУЗДАЛЬ, 10 ноябрдан 24 ноябргача, 21 ноябрдан 25 ноябргача. Баҳоси — 375 сўм.

РЯЗАНЬ - МОСКВА, 10 ноябрдан 14 ноябргача, 17 ноябрдан 21 ноябргача. Баҳоси — 198 сўм.

ВОЛГОГРАД, 9 ноябрдан 20 ноябргача. Баҳоси — 145 сўм.

ДРАГОБИЧ (Львов), 11 ноябрдан 13 ноябргача. Баҳоси — 387 сўм.

РОСТОВ-ДОН, 13 ноябрдан 17 ноябргача. Баҳоси— 203 сўм.

ЛАЗАРЕВСКОЕ (дам олиш базаси), 21 ноябрдан 11 декабргача. Баҳоси — 307 сўм.

ДРУСКИНИНКАЙ, 21 ноябрдан 2 декабргача. Баҳоси — 274 сўм.

ВЛАДИМИР, 21 ноябрдан 25 ноябргача, Баҳоси— 209 сўм.

ГЕЛЕНЖИК, КАБАРДИНКА посёлкаси «ВОЛНА» меҳмонхонаси, 21 ноябрдан 10 декабргача.

ЕРЕВАН, 21 ноябрдан 25 ноябргача. Баҳоси —181 сўм.

СЕВАСТОПОЛЬ, 21 ноябрдан 25 ноябргача. Баҳоси —197 сўм.

ШАУЛЯЙ, 22 ноябрдан 26 ноябргача. Баҳоси — 247 сўм.

ВИЗУ-Ленинград, 22 ноябрдан 2 декабргача. Баҳоси — 294 сўм.

ЯЛТА, 23 ноябрдан 13 декабргача. Баҳоси — 322 сўм.

ТБИЛИСИ, 24 ноябрдан 28 ноябргача. Баҳоси — 179 сўм.

ЕВПАТОРИЯ, 24 ноябрдан 5 декабргача. Баҳоси — 379 сўм.

ПУШЧА - ВОДИЦА, 24 ноябрдан 28 ноябргача — Баҳоси 240 сўм.

ДУШАНБА, 25 ноябрдан 27 ноябргача. Баҳоси — 69 сўм.

КОЛОМИЯ, 27 ноябрдан 1 декабргача. Баҳоси — 224 сўм.

ЕРЕВАН (Кафан), 14 ноябрдан 28 ноябргача. Баҳоси — 324 сўм.

ЕВПАТОРИЯ,14 ноябрдан 5 декабргача. Баҳоси— 341 сўм.

БРЕСТ, 14 ноябрдан 18 ноябргача. Баҳоси — 258 сўм.

ВЕНТСПИЛС-ДОБЕЛЕ, 15 ноябрдан 21 ноябргача. Баҳоси — 258 сўм.

КИСЛОВОДСК, 14 ноябрдан 6 декабргача. Баҳоси —307 сўм.

СОЧИ (меҳмонхона), 19 ноябрдан 9 декабргача. Баҳоси — 348 сўм.

БОКУ, 18 ноябрдан 21 ноябргача. Баҳоси — 134 сўм.

ЮРМАЛА, 18 ноябрдан 21 ноябргача. Баҳоси — 261 сўм.

КОМАРОВО (Ленинград) 19 ноябрдан 29 ноябргача. Баҳоси — 263 сўм.

ВИЛЬЯНДИ (Таллин), 19 ноябрдан 23 ноябргача. Баҳоси — 229 сўм.

ОДИНЦОВО, 20 ноябрдан 24 ноябргача. Баҳоси — 193 сўм.

ЛИЕПАЯ, 21 ноябрдан 26 ноябргача. Баҳоси — 253 сўм.

РОСТОВ ВЕЛИКИЙ, 20 ноябрдан 24 ноябргача. Баҳоси — 195 сўм.

ИВАНОВО - МОСКВА, 29 ноябрдан 5-декабргача. Баҳоси — 248 сўм.

ПЯТИГОРСК, 26 ноябрдан 15 декабргача. Баҳоси— 305 сўм.

ЛЕНИНГРАД (Репино), 28 ноябрдан 8 декабргача. Баҳоси — 275 сўм.

СЕВАСТОПОЛЬ, 28 ноябрдан 2 декабргача. Баҳоси — 197 сўм.

КАЛИНИНГРАД - ПАНЕВЕЖИС, 21 ноябрдан 3 декабргача. Баҳоси — 349 сўм.

Самолёт билан бориш ва қайтиш, овқатланиш, жойлашиш, экскурсия хизмати кўрсатиш ҳаражатлари путёвка қийматига киради.

Барча саволлар юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 69 «а» уй (метронинг «Пахтакор» станцияси).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ЛКСМ Киров район комитети ёшларнинг «УМИД» дам олиш эксперименталь маркази
ТОШКЕНТ ШАҲРИ ЁШЛАРИНИ
29 октябрь соат 17.00 да
ВЛКСМнинг 70 йиллигига бағишлаб
ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИК ЮТУҚЛАРИ КЎРГАЗМАСИДА ЎТКАЗИЛАДИГАН

Оммавий сайлга таклиф қилади

жангчи-интернационалистлар билан учрашувлар;
Киров район комсомолларига медаллар топшириш;
М. Турғунбоева номидаги Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган «Баҳор» халқ рақс ансамбли;
«СУХУМИ-88» Бутуниттифоқ жаз музикаси фестивалининг лауреатлари — «ИКС» группаси; «МИСТИКА» рок группаси;
ЭҲМД «УМИД» — «АРЕНА» цирк аттракционлари студиясининг қатнашчилари.
«ОНИКС» дискотекасининг чиқишлари.

Кўргазма территориясида оммавий ўйинлар, конкурслар ўтказилади. Киров район ёшлари илмий-техника ижодиёти виставкаси, кондитер маҳсулотлари хусусий меҳнат фаолияти билан шуғулланувчи ёшлар учун саноат товарлари, китоб савдоси ташкил этилади.

«ПОБЕДА» маданият боғида қайиқлар станцияси, аттракционлар, видеобарлар ишлайди.

Ўзбекистон ССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари кўргазмасининг экспозиция заллари бўйлаб экскурсиялар ташкил этилади.

СИЗЛАРНИ КУТАМИЗ, ДЎСТЛАР!

Тошкент шаҳар кинофильмлар прокати идораси

31 ОКТЯБРДАН БОШЛАБ

ТОШКЕНТ ШАҲРИ КИНОТЕАТРЛАРИ ЭКРАНЛАРИГА

ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМЛАРНИ ЧИҚАРАДИ

«Тақиқланган зона»

Сценарий муаллифи ва режиссёр — Николай ГУБЕНКО.
Ролларда: Ж. БОЛОТОВА, К. ЛАВРОВ, А. ЛАРИОНОВА ва бошқалар.

1984 йилда Россиянинг ўрта кенгликлари бўйлаб жуда катта куч билан довул бўлиб ўтди. Фильмда табиий офат қурбони бўлган кишиларнинг мўҳр-шафқатсизлиги ва ўз фойдасинигина кўзловчи маҳаллий маъмурият раҳбарлари билан тўқнашуви ҳикоя қилинади.

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

«Қўнғир сичқон»

Фильм Виль ЛИПАТОВ повести асосида суратга олинган.
Сценарий муаллифи — Э. СМИРНОВ.
Режиссёр — В. ШАМШУРИН.
Ролларда: В. СОЛОВЬЕВ, Т. СЕМИНА, В. ЯКОВЛЕВ ва бошқалар.

Фильмда бир вақтлар посёлканинг таниқли кишилари бўлган тўрт нафар эркакнинг бир кунлик ҳаёти ҳақида ҳикоя қилинади. Улар ҳозирги кунда арақ туфайли «ит ётиш — мирза туриш» аҳволига тушиб қолишган.

СВЕРДЛОВСК КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 28/X да Корсар, 29/X да Кармен.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/X да Истамбул фожиаси, 29/X да Келинлар қўзғолони.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 28/X да Аршин мол-олон, 29/X да Музаффар қуёш фарзанди (15.00), Ҳийлаи шаръий (19.00).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/X да Қора камар, 29/X да Майсаранинг иши (19.00).

Кино

28 ОКТЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «КИЧИК ВЕРА» (17, 20.00), (18, 20.30).
Чайка — «БЎРИЛАР» (18, 21.15); «КУИН БУДАПЕШТДА» (20.45).
Москва —«ҚУМСАШ» (18.30, 20.45).
Дружба — «БЎРИЛАР» (тоқ соатларда), «КУИН» БУДАПЕШТДА» (жуфт соатларда).
Искра — «ҚАККУ ҚУШ УЯСИ УЗРА ПАРВОЗ» (18.00).
Нукус — «БЎРИЛАР» (17, 19, 20.45).
Восток — «ҚАЛБИМ МЕНИНГ» (18.30, 21.00).
ВЛКСМ 30 йиллиги —«СУҲБАТ» (17, 20.00).

29 ОКТЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «КИЧИК ВЕРА» (11, 14, 17, 20.00); (12, 16, 18, 20.30).
Чайка — «БЎРИЛАР» (11, 14.30, 18, 21.15); «КУИН» БУДАПЕШТДА» (12.45, 16.15, 20.45).
Москва — «ҚУМСАШ» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).
Дружба — «БЎРИЛАР» (тоқ соатларда), «КУИН» БУДАПЕШТДА» (жуфт соатларда).
Искра — «ҚАККУ ҚУШ УЯСИ УЗРА ПАРВОЗ» (12, 15, 18.00).
Нукус — «БЎРИЛАР» (11, 13, 15, 17, 19, 20.45).
Восток — «АЛЛО, ТАКСИ» (жуфт соатларда).
ВЛКСМ 30 йиллиги —«СУҲБАТ» (11, 14, 17, 20.00).

«ПАХТАКОР» МАРКАЗИЙ СТАДИОНИДА

29 ОКТЯБРЬ СОАТ 19.00 ДА

«ПАХТАКОР» (Тошкент) —СССР ТЕРМА КОМАНДАСИ

ВЕТЕРАНЛАРИ ЎРТАСИДА

ФУТБОЛ БЎЙИЧА ЎРТОҚЛИК УЧРАШУВИ

СПОРТ-БУЮМ ЛОТЕРЕЯСИ ЎЙНАЛАДИ.

Сериялларнинг номерлари — 050001 дан 052000 гача.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ ТУШИШ УЧУН БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

«Узбекгидрогеология» ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Гидроингео» институти коллективи кичик илмий ходим Ш. Х. Ҳолмирзаевга отаси

Ҳолмирза ТУХТАМУРОДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
Узбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»
(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р — 17289. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.50 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). А. 9236. Тиражи — 108.220. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10